

Obsah

Eva Chvojková a Jiří Sladký
Zpráva o činnosti Západočeské pobočky České
botanické společnosti za rok 2010 1

Lenka Pivoňková
Údolím Mže a Úhlavky mezi Stříbrem
a Milíkovem 1

Jan Bureš
Exkurze Západočeské pobočky ČBS
do okolí Pačejova 2

Eva Chvojková a Jaroslava Nesvadbová
Luftova zahrada v Plzni 3

Jan Bureš
Sledování výskytu *Portulaca oleracea* L.
subsp. *oleracea* v r. 2010 v Plzeňském kraji 4

Lenka Pivoňková
Transfer okrotice dlouholisté a lilie zlatohlavé
z vrchu Radvanka u Velkých Hydčic 5

Sylvie Pecháčková (ed.)
Zajímavé floristické nálezy členů Západočeské
pobočky ČBS 6

Jiří Sladký
Ohlédnutí za floristickým kurzem České
botanické společnosti v Domažlicích,
4. až 10. 7. 2010 8

Jaroslava Nesvadbová a Jaromír Sofron
Herbáře Univerzity Karlovy a západní Čechy
.....9

Redakční rada: Jaroslava Nesvadbová
Sylvie Pecháčková
Jaromír Sofron

Odpovědný redaktor: Sylvie Pecháčková

Technický redaktor: Jaroslava Nesvadbová

Kresba na první straně obálky: Miloslav Vondráček

Calluna uveřejňuje:

Organizační zprávy

Zprávy z botanického života

Kratší články z floristiky, geobotaniky, ekologie a taxonomie, týkající se všech
systematických skupin rostlin

Články o botanických zahradách

Práce z dějin botaniky

Recenze knih s botanickou tematikou

Personalía botaniků

Bibliografie

Rukopisy zasílejte na adresu:

Sylvie Pecháčková, Západočeské muzeum v Plzni, Kopeckého sady 2, 301 36 Plzeň

e-mail: spechackova@zcm.cz, tel. 378 370 434.

Pokyny pro autory jsou uvedeny na 3. straně obálky

CALLUNA, časopis západočeských botaniků. – Vydává Západočeská pobočka České botanické společnosti.

Vychází nepravidelně. Toto číslo vyšlo v únoru 2011.

ORGANIZAČNÍ ZPRÁVY

Zpráva o činnosti Západočeské pobočky České botanické společnosti za rok 2010

Členská základna Západočeské pobočky České botanické společnosti se v roce 2010 neměnila (56 členů). Výbor pobočky pracoval ve složení Eva Chvojková (předsedkyně), Jiří Sladký (jednatel), Lenka Pivoňková (hospodářka), Sylvie Pecháčková (odpovědná redaktorka Calluna), Jaroslava Nevadbová (redaktorka a technická redaktorka Calluna), Jaromír Sofron (redaktor Calluna), Josef Škrábek (člen výboru). Výbor se v r. 2010 sešel pětkrát. Sídlem pobočky bylo pracoviště oddělení botaniky Západočeského muzea v Plzni, Tylova ul. 22.

V roce 2010 se uskutečnily tyto akce:

13. 2. 2010: **Výroční členská schůze**, na které byla podána informace o konání floristického kurzu ČBS 2010 v Domažlicích a plán pobočky na jarní cyklus přednášek a exkurzí. Po oficiálním programu schůze proběhla přednáška Ing. Víta Jozy „Poznávání našich dubů“ (25 účastníků).

Přednášky (konané ve spolupráci se Západočeským muzeem):

9. 3. 2010: Mgr. Vladimír Melichar: Doupovské hory – nástin aktuálních poznatků o flóře ve vztahu k připravované CHKO (35 účastníků).
14. 4. 2010: Mgr. Petr Karlík: Suché trávníky jižního Němcka – využití v minulosti a ochranná praxe dnes (15 účastníků).
6. 10. 2010: Mgr. Jana Nová, Mgr. Petr Karlík: Zaniklé středověké vesnice a jejich současná vegetace (21 účastníků).
8. 11. 2010: RNDr. Jiří Sádlo, CSc.: Nížinná tajga v Česku aneb o zemi, kde včera ani zítra neznámá nic (30 účastníků).
2. 12. 2010: Ing. Stanislav Benedikt: Rostliny a brouci aneb vegani ve světě brouků (15 účastníků).

Přednášky a výroční schůze se uskutečnily v přednáškovém sále Západočeského muzea v Plzni v Kopeckého sadech 2. Akce byly přístupné veřejnosti a avizované v denním tisku.

Exkurze:

15. 5. 2010: Najdeme *Cardaminopsis petraea* u Stříbra? Vedoucí Ing. Lenka Pivoňková (3 účastníci), viz Calluna 16/1: 1–2.
19. 6. 2010: Floristický průzkum okolí Pačejova. Vedoucí Ing. Jan Bureš (7 účastníků), viz Calluna 16/1: 2–3.

Ostatní:

- 28.–29. 11. 2010: Konference ČBS „Evoluční aspekty biologie rostlin“, Praha (2 členové pobočky).
8. 12. 2010: Zimní setkání nad herbářovými položkami, sídlo pobočky (6 účastníků).

Hlavní událostí roku bylo **spolupořádání floristického kurzu ČBS v Domažlicích** (4.–10. 7. 2010, účast 12 členů pobočky). Organizaci kurzu zajišťoval výbor pobočky; zpracování výsledků probíhá, publikovány budou společně s výsledky z floristického kurzu v Rokycanech (2003), viz Calluna 16/1: 8–9.

Pokračovali jsme ve sledování vybraného druhu (*Portulaca oleracea*) i v soustředování a zveřejňování zajímavých floristických nálezů v regionu, viz Calluna 16/1: 4–5 a 6–8.

Schůze rozšířeného hlavního výboru ČBS se konala 13. 12. 2010 v Praze; pobočku zastupovala Eva Chvojková.

Eva Chvojková
předsedkyně

Jiří Sladký
jednatel

Z BOTANICKÉHO ŽIVOTA

Údolím Mže a Úhlavky mezi Stříbrem a Milíkovem

Lenka Pivoňková

V sobotu 15. května 2010 jsme jeli vlakem na exkurzi směřující do údolí Mže mezi obcemi Milíkov a Stříbro. Všechny uvedené lokality patří do fytogeografického okresu 28f. Svojšínská pahorkatina, a do čtverce 6243d, jen poslední lokalita s *Cardaminopsis petraea* do 6244c. Na nádraží jsme se sešli jenom tři – Josef Škrábek sen., Josef Škrábek jun. a autorka článku. Ostatní zřejmě byli zaneprázdnění nebo je odradil celodenní páteční dešť a k tomu chladné počasí. Hned v Milíkově jsme si u jednoho domu všimli mohutného kvetoucího keře klokoče zpeřeného *Staphylea pinnata*. Překvapilo nás, že ve vsi ještě nekvetly šefíky, zatímco jinde na Plzeňsku kvetly už od konce dubna.

Vyrazili jsme do malebného kaňonovitého údolí Mže s pěknými přirozenými lesními porosty na příkrých svazích nad řekou, odkud je uváděno mnoho botanických údajů (MALOCH 1913, VESELÝ 1937, NOVÝ 1968, 1969 et 1978, NOVÝ et PRACH 1976, MUDRA 1995).

Na jižně orientovaných křovinatých svazích u silnice v blízkosti Mže, 430 m VSV od žel. zastávky v Milíkově, 375 m n. m., jsme zaznamenali několik rudérálních druhů: *Ballota nigra*, *Cardaria draba*, *Descurainia sophia*, *Geranium pyrenaicum*, *Lithospermum arvense*.

Na louce ca 480 m VSV od žel. zastávky v Milíkově rostlo několik jarních druhů, např. *Cerastium glutinosum*, *Erophila verna*, *Myosotis stricta*, *Saxifraga granulata*, *Valerianella locusta*.

Naším prvním cílem byla teplomilná doubrava na jihozápadně orientované strmé stráni s drobnými skalními výchozy nad Mží, s rozvolněným zápojem dubu zimního, 620–750 m SV od žel. zastávky v Milíkově (375–400 m n. m.), v keřovém patru s *Corylus avellana*, *Crataegus* sp., *Cytisus scoparius*, *Frangula alnus*, *Prunus spinosa* a *Rosa* sp., a s řadou teplomilných prvků vázaných na kaňonovitě údolí Mže: *Antennaria dioica* (C2), *Anthericum liliago* – hojně (C3), *Arabidopsis thaliana*, *Arabis glabra*, *Arrhenatherum elatius*, *Asplenium septentrionale*, *Campanula rotundifolia*, *Centaurea stoebe*, *Cerastium arvense*, *Euphorbia cyparissias*, *Galium glaucum*, *Hieracium lachenalii*, *H. pilosella*, *Lychnis viscaria*, *Phleum phleoides*, *Poa bulbosa*, *P. nemoralis*, *Polygonatum odoratum*, *Potentilla argentea*, *P. tabernaemontani*, *Rumex acetosella*, *Scleranthus perennis*, *Sedum reflexum*, *Thymus pulegioides*, *Veronica dilienii*, *V. sublobata* a *Vincetoxicum hirundinaria*.

Na štěrkové ploše u nově postaveného domu 560 m SV od žel. zastávky v Milíkově (385 m n. m.) rostla *Herniaria glabra*.

Na jižně orientovaných skalách nad silnicí, severně od silnice do Stříbra, 800–850 m SV od žel. zastávky v Milíkově (385 m n. m.), jsme našli teplomilné, v této oblasti vzácné druhy: *Festuca pallens* (C4a), *Chondrilla juncea* (C4a), *Lactuca viminea* (C3) a dále *Poa compressa*. Výskyt radyku prutnatého a lociky prutnaté odsud není ve výše uvedených pracích zmiňován. Podle 7. dílu Květeny ČR (SLAVÍK et ŠTĚPÁNKOVÁ 2004) proniká locika od Křivoklátska do okolí Plzně a údolím Mže až po Svojšínský, radky je udáván z Tepelských vrchů obecně bez uvedení lokality.

Na jižně orientovaném svahu Otročínského hrádku ca 1100 m SV od žel. zastávky v Milíkově, severně od silnice do Stříbra (380–400 m n. m.), se nachází řídký les s břízou, borovicí, smrkem a dubem letním. Ve fragmentech teplomil-

ných trávníků mezi stromy rostou např. *Astragalus glycyphyllos*, *Calluna vulgaris*, *Carex caryophylla*, *Carlina vulgaris*, *Festuca ovina*, ***Juniperus communis*** (C3) – několik keřů, *Pimpinella saxifraga*, ***Trifolium alpestre*** (C4a).

Líbily se nám příkré západně až jihozápadně orientované svahy nade Mží, jižně od silnice do Stříbra, ca 1050 m VSV od žel zastávky v Milíkově (380–420 m n. m.). V horních partiích s drobnými skalními výchozy se vyskytují acidofilní bory s lišejníky, ve stromovém patru s borovicí lesní, břízou bělokorou, dubem letním, jeřábem ptačím, krušinou olšovou, z bylin ***Anthericum liliago*** (C3) – hojně, *Arabidopsis thaliana*, *Calluna vulgaris*, ***Festuca pallens*** (C4a), *Galium pumilum*, *Hieracium pilosella*, *Koeleria pyramidata*, ***Lilium martagon*** (C4a) – na plošině, *Luzula luzuloides*, *Lychnis viscaria*, *Poa nemoralis*, ***Polygala chamaebuxus*** (C3) – hojně v horních partiích, *Vaccinium myrtillus*, *Vincetoxicum hirsutinaria*. Na úpatí svahu s hlubší humózní půdou rostly keře *Berberis vulgaris*, *Corylus avellana*, *Lonicera xylosteum* a byliny *Athyrium filix-femina*, *Chelidonium majus*, *Convolvularia majalis*, *Lamium maculatum*, *Poa nemoralis*, *Sambucus racemosa*, *Solidago virgaurea*, *Viola collina*, *V. riviniana*.

Pokračovali jsme po levém břehu Mže. U chat 1300 m VJV od žel. zastávky v Milíkově (370 m n. m.), zplaněly *Reynoutria ×bohemica* a *Galeobdolon argentatum*, na zídce u chat se uchytily *Cystopteris fragilis* a *Hylotelephium maximum*.

Mže v úseku 1,4–2,5 km VJV od žel zastávky v Milíkově (370 m n. m.) je lemována porostem převážně listnatých dřevin s *Alnus glutinosa* a *Salix fragilis*. Z bylin jsme podél řeky a na přilehlých svazích zaznamenali např. *Aegopodium podagraria*, *Armoracia rusticana*, *Carex acuta*, *Cirsium oleraceum*, *Cruciata laevipes*, *Filipendula ulmaria*, *Galium aparine*, *Glyceria maxima*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Impatiens parviflora*, *Lycopus europaeus*, *Paris quadrifolia*, *Phalaris arundinacea*, ***Polypodium vulgare*** na skále v lese, *Scrophularia nodosa*, *Silene dioica*, *S. latifolia*, *S. nutans*, *Stachys sylvatica*, *Stellaria holostea*, *S. nemorum*, *Symphytum officinale*, *Urtica dioica*. V údolí se bohužel velmi hojně vyskytují i zavlečené druhy jako je ***Heracleum mantegazzianum*** – na mnoha místech, ***Solidago canadensis*** a ***Impatiens glandulifera***.

Pokračovali jsme údolím Lázkého potoka mezi Mží a železniční tratí 1,9 km V od obce Vrbice u Stříbra (375 m n. m.), kde jsme na vlhkém a humózním stanovišti zapsali *Alliaria petiolata*, *Caltha palustris*, *Cardamine amara*, *Deschampsia cespitosa*, *Galeobdolon luteum*, *Impatiens noli-tangere*, *Moehringia trinervia*, *Myosotis sylvatica*, *Pulmonaria obscura*, *Tussilago farfara* a *Veronica beccabunga*.

Zlatým hřebem naší cesty byly skalky na pravém břehu Úhlavky 400 m J od železniční stanice ve Stříbře (370–400 m n. m.), porostlé borovicí, břízou, jeřábem, trnkami, bezem červeným, kde P. Mudra našel v roce 2000 (cf. HADINEC, LUSTYK et PROCHÁZKA, red., 2004: 74) kriticky ohrožený řeřišničník skalní ***Cardaminopsis petraea*** (C1). Jeho nález jsme potvrdili; řeřišničník roste hojněji na dvou ploškách o rozloze 2 a 6 m² a pak jednotlivě v blízké stržce, na humózní půdě na skalních výchozech i přímo na skále. Z dalších druhů zde roste např. ***Anthericum liliago*** (C3), ***Asplenium septentrionale***, *A. trichomanes*, *Avenella flexuosa*, *Calluna vulgaris*, *Festuca ovina*, *Hieracium pilosella* agg., ***Juniperus communis***, *Lychnis viscaria*, *Poa nemoralis*, *Rumex acetosella*, *Seum reflexum*.

Pak už to bylo jen pár minut pěšky na vlakové nádraží do Stříbra, odkud jsme se vrátili zpět do Plzně.

Nomenklatura druhů byla použita dle KUBÁT et al. (eds) (2002).

Literatura

- HADINEC J., LUSTYK P. et PROCHÁZKA F. (2004): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. III. – Zpr. Čes. Bot. Společ., Praha, 39: 63–130.
- KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. et ŠTĚPÁNEK J. (eds) (2002): Klíč ke květeně České republiky. – 928 p., Academia, Praha.
- MALOCH F. (1913): Květena v Plzeňsku. – 316 p., Plzeň.
- MUDRA P. (1995): Floristický materiál ke květeně jihozápadní části Tepelských vrchů. – *Erica*, Plzeň, 4: 21–26.
- NOVÝ P. (1968): Vegetační poměry v údolí Mže mezi Tachovem a Střibrem. – 222 p., ms. [Dipl. práce; depon. in Knih. kat. bot. Přír. fak. Univ. Karlovy, Praha].
- NOVÝ P. (1969): Další zajímavé rostlinné nálezy z Tachovska. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 2: 2–3.
- NOVÝ P. (1978): K rozšíření bělozářek. – *Anthericum*, Tachov, 1: 2.
- NOVÝ P. et PRACH K. (1976): Poznámky ke květeně Tachovska. – Sborn. Západočes. Muz., Plzeň, Přír., 16: 1–55.
- SLAVÍK B. et ŠTĚPÁNKOVÁ J. (eds) (2004): Květena České republiky. 7. – 767 p., Academia, Praha.
- VESELÝ J. (1937): Příspěvek ke květeně západních Čech. – *Věda Přír.*, Praha, 18: 146–148.

Exkurze Západočeské pobočky ČBS do okolí Pačejova Jan Bureš

Dne 19. 6. 2010 se konala exkurze Západočeské pobočky ČBS do okolí Pačejova. Účastníci byli: J. Bureš (vedoucí), K. Čížek, I. Kinská, P. Leischner, R. Paulič, J. Škrábek st., J. Škrábek ml. Cílem exkurze bylo prozkoumat květenu v prostoru mezi obcemi Pačejov a Kvášňovice. Krajina je zde zvlněná, geologickým podkladem jsou žuly, místy zvětralé a vystupující na povrch. Časté jsou rybníky a v jejich okolí mokřadní a zrašelinělé biotopy.

Exkurze vedla následujícími lokalitami, na kterých jsme zaznamenávali veškerou pozorovanou květenu:

Pačejov, vlakové nádraží: *Arabidopsis thaliana*, *Arenaria serpyllifolia*, *Artemisia vulgaris*, *Bromus hordeaceus*, *B. tectorum*, *Capsella bursa-pastoris*, *Cerastium glutinosum*, *Chaerophyllum aureum*, *Crepis biennis*, *Dactylis glomerata*, *Descurainia sophia*, *Echium vulgare*, *Epilobium* sp., *Geranium pusillum*, *Lactuca serriola*, *Lolium perenne*, *Matricaria discoidea*, *Medicago lupulina*, *Oenothera* sp., *Plantago major*, *Potentilla supina*, *Rorippa austriaca*, *Stellaria media*, *Taraxacum* sect. *Ruderalia*, *Verbascum* sp., *Viola arvensis*.

Pačejov, u cesty k rybníku Buxín: *Acer pseudoplatanus*, *Aegopodium podagraria*, *Alchemilla* sp., *Angelica sylvestris*, *Anthoxanthum odoratum*, *Armoracia rusticana*, *Arrhenatherum elatius*, *Ballota nigra*, *Bellis perennis*, *Calamagrostis epigejos*, *Campanula patula*, *Carex hirta*, *C. muricata* agg., *Carum carvi*, *Cerastium holosteoides*, *Chelidonium majus*, *Chenopodium album*, *Cirsium arvense*, *C. vulgare*, *Conyza canadensis*, *Cytisus scoparius*, *Epilobium montanum*, *Equisetum arvense*, *Erysimum durum*, *Festuca pratensis*, *Festuca trichophylla*, *Fragaria vesca*, *Galeobdolon argentatum*, *Galium album*, *Geum urbanum*, *Hieracium pilosella*, *Hypericum perforatum*, *Hypochaeris radicata*, *Impatiens parviflora*, *Knautia arvensis*, *Lamium purpureum*, *Lathyrus pratensis*, *Leontodon autumnalis*, *Lolium perenne*, *Lotus corniculatus*, *Myosotis arvensis*, *Myosoton aquaticum*, *Oxalis fontana*, *Pastinaca sativa*, *Pimpinella saxifraga*, *Plantago lanceolata*, *P. major*, *Poa angustifolia*, *P. annua*, *P. pratensis*, *Polygonum aviculare* agg., *Prunella*

vulgaris, *Prunus spinosa*, *Puccinellia distans*, *Ranunculus acris*, *R. bulbosus*, *R. repens*, *Rosa canina*, *Rubus caesius*, *Sanguisorba minor*, *Securigera varia*, *Sedum acre*, *Senecio vulgaris*, *Silene nutans*, *Sonchus oleraceus*, *Symphytum officinale*, *Tanacetum vulgare*, *Torilis japonica*, *Tragopogon pratensis*, *Trifolium medium*, *Trifolium pratense*, *Urtica dioica*, *Verbascum lychnitis*, *Veronica chamaedrys*, *Vicia angustifolia*, *V. cracca*, *V. hirsuta*, *Viola odorata*.

Pačejev, louka u SV okraje obce u rybníka Buxín (Loc: 49°23'26.608"N, 13°37'44.312"E): *Alopecurus pratensis*, *Anthoxanthum odoratum*, *Caltha palustris*, ***Carex demissa*** (PL), *C. echinata*, *C. nigra*, *C. ovalis*, *C. panicea*, *C. vesicaria*, *C. vulpina*, *Cirsium palustre*, ***Dactylorhiza fuchsii***, ***D. majalis***, *Deschampsia cespitosa*, *Eleocharis palustris*, *Equisetum palustre*, *Galium palustre*, *Glyceria fluitans*, *Juncus articulatus*, *J. effusus*, *Lathyrus pratensis*, *Lotus uliginosus*, *Lychnis flos-cuculi*, *Lysimachia nummularia*, *L. vulgaris*, *Plantago lanceolata*, *Ranunculus flammula*, *Rumex acetosa*, *Sanguisorba officinalis*, *Scirpus sylvaticus*, *Senecio aquaticus*.

Pačejev, mokřiny na JV okraji rybníka Buxín (Loc: 49°23'31.863"N, 13°37'39.601"E): *Angelica sylvestris*, *Avena pubescens*, *Betonica officinalis*, *Briza media*, *Calamagrostis epigejos*, *Caltha palustris*, *Carex acuta*, ***Carex appropinquata*** (C2, PL), *C. canescens*, ***C. elongata***, *C. vesicaria*, ***C. hartmanii***, *C. nigra*, *C. panicea*, *C. rostrata*, ***Dactylorhiza majalis***, *Equisetum fluviatile*, ***Eriophorum angustifolium***, *Filipendula ulmaria*, *Frangula alnus*, *Galeopsis bifida*, *Galium palustre*, *G. uliginosum*, *Glyceria maxima*, *Holcus lanatus*, *H. mollis*, *Hypericum tetrapterum*, *Iris pseudacorus*, *Luzula multiflora*, ***Menyanthes trifoliata***, *Molinia caerulea*, *Potentilla erecta*, ***P. palustris***, *Scutellaria galericulata*, *Selinum carvifolia*, *Stellaria palustris*, *Succisa pratensis*, *Typha angustifolia*, *T. latifolia*, *Valeriana dioica*, *Viola palustris*.

Pačejev, lem lesa 200 m SV od rybníka Buxín (Loc: 49°23'46.436"N, 13°37'45.149"E): *Anthemis arvensis*, *Conyza canadensis*, *Cytisus scoparius*, *Danthonia decumbens*, *Echium vulgare*, *Erigeron acris*, *Festuca ovina*, *Filago arvensis*, ***F. minima*** (PL), *Fragaria vesca*, *Helianthemum grandiflorum*, *Herniaria glabra*, *Hieracium pilosella*, *Lycopsis arvensis*, *Rumex acetosella*, *Scleranthus perennis*, *Trifolium arvense*, *T. campestre*, *Veronica officinalis*.

Olšany, les 400 m jižně od obce (Loc: 49°23'49.419"N, 13°37'45.463"E): *Avenella flexuosa*, *Brachypodium pinnatum*, *Calamagrostis epigejos*, *Campanula patula*, *Carex caryophylla*, *Convallaria majalis*, *Corylus avellana*, *Dryopteris dilatata*, *D. filix-mas*, *Epilobium angustifolium*, *Festuca altissima*, *Fragaria vesca*, *Galium pumilum*, *G. rotundifolium*, *Geranium robertianum*, *Hieracium lachenalii*, *H. muro-rum*, *H. sabaudum*, *Larix decidua*, *Luzula multiflora*, *L. pilosa*, *Melampyrum pratense*, *Mycelis muralis*, *Orthilia secunda*, *Oxalis acetosella*, *Pinus sylvestris*, *Poa nemoralis*, *P. supina*, ***Pyrola chlorantha*** (C1, PL), ***P. minor***, *Quercus robur*, *Rubus bohemiicola* (det. K. Čížek), *R. fruticosus* agg., *Rumex acetosella*, *Sambucus racemosa*, *Senecio ovatus*, *Silene nutans*, *Sorbus aucuparia*, *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*, *Viola canina*.

Kvášňovice, rybník ležící asi 600 m J od Jámského rybníka (Loc: 49°24'10.736"N, 13°39'8.831"E): *Callitriche* sp., *Glyceria fluitans*, ***Utricularia australis***.

Kvášňovice, okolí rybníka ležícího asi 600 m J od Jámského rybníka: *Anthyllis vulneraria*, *Campanula persicifolia*, *Centaurea scabiosa*, *Cerastium arvense*, *Chaerophyllum aromaticum*, *C. aureum*, *Heracleum sphondylium*, *Koeleria pyramidata*, *Phleum pratense*, *Salix caprea*, *Trifolium hybridum*.

Kvášňovice, polní kaz asi 300 m J od Jámského rybníka (Loc: 49°24'18.647"N, 13°39'9.607"E): *Achillea millefolium*, ***Antennaria dioica*** (C2), *Betula pendula*, *Carex caryophylla*, *Centaurea scabiosa*, *Danthonia decumbens*, *Dianthus deltooides*, *Epilobium angustifolium*, *Festuca ovina*, *Galium pumilum*, *G. verum*, *Hieracium pilosella*, *Hylotelephium jullianum*, *Linaria vulgaris*, *Lychnis viscaria*, *Myosotis stricta*, *Oxalis acetosella*, *Poa pratensis*, *Pyrus pyra-ster*, *Rubus idaeus*, *Silene vulgaris*, *Thymus pulegioides*, *Trifolium arvense*, *T. dubium*, *Trisetum flavescens*, *Vicia angustifolia*.

Kvášňovice, Jámský rybník, přibřežní porosty: *Carex elata*, *Phalaris arundinacea*, *Phragmites australis*, *Salix cinerea*.

Kvášňovice, rašeliniště u Jámského rybníka (Loc: 49°24'29.941"N, 13°39'17.288"E): *Angelica sylvestris*, *Caltha palustris*, ***Carex davalliana*** (C2, PL), *C. demissa*, *C. echinata*, *C. rostrata*, *Galium uliginosum*, *Juncus effusus*, *Lemna minor*, *Lycopus europaeus*, ***Menyanthes trifoliata***, *Potentilla erecta*, *Ranunculus sceleratus*, *Veronica beccabunga*.

Kvášňovice, cesta od obce do Olšan: *Anchusa officinalis*, *Astragalus glycyphyllos*, *Chaerophyllum aureum*, *Geranium pyrenaicum*, *Hesperis matronalis*, *Juncus tenuis*, *Leonurus cardiaca*, *Leucanthemum ircutianum*, *Matricaria recutita*, *Plantago media*, *Potentilla anserina*, *Salix purpurea*, *Sisymbrium strictissimum*, *Solanum dulcamara*.

Olšany, intravilán obce: *Asplenium ruta-muraria*, *Cerastium glutinosum*, *Chenopodium bonus-henricus*, ***Chenopodium vulvaria*** (C2, PL), *Lepidium rudera-ale*, *Malva neglecta*, *Mentha* sp., *Oenothera* sp., *Papaver dubium*, *Rumex obtusifolius*, *Ulmus glabra*.

Celkem jsme zapsali 273 taxonů cévnatých rostlin, některé z nich jsou pro tuto oblast vzácné. Nejcennější biotopy zde leží ve zrašeliněných okrajích rybníků a na písčitéch půdách na výchozech zvětralých žul.

Literatura

KUBÁT K., HROUDA L., CHRTEK J. jun., KAPLAN Z., KIRSCHNER J. et ŠTĚPÁNEK J. (eds) (2002): Klíč ke květeně České republiky. – 928 p., Academia, Praha.

Luftova zahrada v Plzni

Eva Chvojková a Jaroslava Nesvadbová

5. května 2010 se poprvé otevřela široké veřejnosti dosud prakticky neznámá, asi 100 let stará rezidenční Luftova zahrada na jižním okraji Plzně, v blízkosti známé Meditační zahrady, též za účasti i členů a přátel Západočeské pobočky (J. Nesvadbová, J. Nesvadba, I. Kinská a její dvě dcery a mariánskolázeňský kolega J. Královec). Po čtyřech měsících se 1. září 2010 uskutečnila letos již druhá exkurze pobočky do této zahrady. Tentokrát se sešlo 13 členů a přátel pobočky: J. Bureš, M. Hájek s dcerou, E. Chvojková, I. Matějková s manželem a dítětem, J. Nesvadbová, J. Nová, L. Pivoňková, J. Sladký s maminkou a J. Sofron a s námi (neplánovaně) velká skupina mykologů, vedená panem S. Holcem. S detailním výkladem nás obětavě provázela pracovník Oddělení urbanistické zeleně Správy veřejného statku města Plzně Ing. Petr Kuták. Cílem bylo nejenom poznání zahrady a jejích proměn, ale i morální podpoření snahy o její zachování pro veřejnost.

Zahradu založili v letech 1886–1909 manželé Juliana a Vilém Burgerovi. Její součástí byly už tehdy rybníčky, které manželé využívali k chovu ryb; od toho pak užívání označení místa jako „Rybárna“. Po roce 1912 zahradu získal JUDr. Vilém Luft, který ji začal velkolepě komponovat jako svou soukromou rezidenční zahradu. Zahradě domi-

novaly dva rybníky s altánem, dále sochařská výzdoba od plzeňského sochaře Otokara Waltra a množství vysazených exotických dřevin. Záměr na výstavbu vily však zde realizován nebyl. V roce 1959 byla zahrada pod hrozbou vyvlastnění prodána státu a posléze začala pustnout.

Přesto nebyla původní koncepce zahrady zásadně porušena. Od r. 1991 je Luftova zahrada v majetku města Plzně, byla „znovuobjevena“ v r. 1996 a od té doby v ní probíhá postupná obnova. Z původní koncepce zahrady se dodnes dochovaly dva rybníčky s drobnou vodotečí, zbytky sochařské výzdoby a zahradní keramiky. Mohli jsme obdivovat například sloupovité duby, cypřišky, rhododendrony, tisy a tsugy, ale také staré olše na hrázi rybníčka, vrby a buky. Nové výsadby vzácných či exotických dřevin zahrnují třeba panašovaný liliovník, parocii perskou, muchovník a široký sortiment okrasných buků, sakury, ginkgo a další.

V květnu jsme zde zastihli studentku, která se chystala zpracovat či doplnit plán celé zahrady. Na zahradě tradičně pomáhají skauti (středisko Stopa), v začátcích to byli i pracovníci tzv. civilní služby (výsledkem je např. i tehdy vysazený a dnes kvalitní a hustý živý habrový plot). Prostor zahrady slouží i různým zájmovým setkáváním a postupně se tak začleňuje do kulturního života krajského města.

Odkazy:

<http://www.svsmp.cz/mestska-zelen/zajimavosti>

<http://www.svsmp.cz/mestska-zelen/zajimavosti/zajimavedrvin-y-v-plzni-a-blizkem-okoli.aspx>

FLORISTIKA

Sledování výskytu *Portulaca oleracea* L. subsp. *oleracea* v r. 2010 v Plzeňském kraji

Jan Bureš

Na výroční členské schůzi Západočeské pobočky ČBS v roce 2010 vybrali její účastníci rostlinu, které bude roce 2010 věnována zvýšená pozornost. Z osmi návrhů byla vybrána *Portulaca oleracea* L. – šrucha zelná. Jedná se o druh, který se v mezofytiku v současnosti pravděpodobně šíří na nové lokality.

Podle (Skalický et Sutorý in SLAVÍK et HEJNÝ 1992) je výskyt *Portulaca oleracea* na území ČSR roztroušený v termofytiku a vzácný v nižších polohách mezofytika, v oreofytiku chybí. V rámci variability byla zjištěna v ČSR jen subsp. *oleracea*. V zahradách se dříve pěstovala (snad i v ČSR) též subsp. *Portulaca oleracea* subsp. *sativa* (Hav.) Schübler et Martens. *Portulaca oleracea* subsp. *sativa* se používá ve světě i jako koření. Stanovištěm *Portulaca oleracea* jsou suchá a výslunná místa (návsí, zahrady, pole, vinice, okraje komunikací, u pat domů, chodníků, mezi dlažebními kostkami apod.). Objevuje se ve svazech *Eragrostidion*, *Panico-Setarion* a *Polygonion avicularis*.

Prostorem pro sledování byl Plzeňský kraj – příležitostně navštívená místa (obce, synantropní plochy) se stanovištěm vhodným pro výskyt sledovaného druhu. Informace o jednotlivých nálezech posílali nálezci autorovi článku od července do konce října 2010. O metodice byli informováni všichni členové Západočeské pobočky ČBS; cílem bylo získání přehledu současného rozšíření *Portulaca oleracea* v daném území. Údaje poskytli: J. Bureš, K. Čížek, P. Kočár, J. Nesvadbová, R. Paulič, J. Sladký, T. Vymyslický; všem patří dík.

1. Literární údaje a herbářové položky

Nejstarší nalezený literární záznam výskytu *Portulaca oleracea* na Plzeňsku uvádí P. Hora na lokalitě „In Daudlewetz“ (HORA 1883: 105). Tuto plzeňskou lokalitu uvádějí jako jedinou i HADAČ, SOFRON et VONDRÁČEK (1968).

Stejně tak tuto lokalitu jako jedinou pro Plzeňský kraj uvádí SUTORÝ (1981) a Skalický et Sutorý v 2. dílu Květeny ČR (SLAVÍK et HEJNÝ 1990). Ve Fytokartografických syntézách ČSR 1 (SLAVÍK 1986) je v Plzeňském kraji obsazen kvadrant 6246 (Plzeň), ale i na východě sousedící kvadrant 6247; zdroj tohoto druhého údaje se autorovi článku nepodařilo ověřit. Během podrobného dvacetiletého průzkumu ruderalní flóry Plzně uvádí PYŠEK et PYŠEK (1988), že nebyla *Portulaca oleracea* v Plzni nalezena; rovněž SOFRON et NESVADBOVÁ (1997) druh v Plzni nenalezli.

Herbářové položky v Západočeském muzeu v Plzni:

Plzeň-Slovany: Habrová ul. č. 14, plevel v zeleninové i okrasné zahradě, velice hojně v letech 2001–2003, PL, leg. I. Čechová, 4. 9. 2003, det. J. Sofron.

Plzeň: okraj kolejiště tramvaje č. 2, směr centrální autobusové nádraží – zastávka Výstaviště, PL, leg. et det. J. Sladký, 12. 9. 2003,

Plzeň-Bory: Nemocniční ulice (SSZ od železniční zastávky ČD Plzeň-zastávka), spáry dlažby, PL, leg. et det. J. Sofron, 24. 8. 2004.

Plzeň: vydlážděná plocha na Anglickém nábřeží, hojně, leg. J. Nesvadbová et S. Pecháčková, PL, 29. 8. 2007, cf. Calluna 2008, 13/1: 11.

Literární záznamy o rozšíření *Portulaca oleracea* v Plzeňském kraji v letech 1998–2007:

Plzeň: Hlavní nádraží, seřazovací nádraží: 2 rostliny v kolejišti, 1998 (CHOCHOLOUŠKOVÁ Z. et PYŠEK A. 2002).

Plzeň: nález makrozbytku při záchranném archeologickém výzkumu středověké jímky, v ulici Sedláčkově čp. 29., ve dvoře, det. P. Kočár, 2005 (P. Kočár 2010, osobní sdělení).

Plzeň-Lochotín: zahradnictví Lesního závodu Plzeň-Lochotín, leg. J. Škrábek (herbář autora), 17. 9. 2007, cf. Calluna 2008/1.

Horáždovice: okraje cesty v Příčné ulici v centru města, hojně, not. R. Paulič 2007 (R. Paulič 2010, osobní sdělení).

Nepomuk: železniční nádraží Nepomuk, roztroušeně, not. R. Paulič 2007 (R. Paulič 2010, osobní sdělení).

2. Výsledky sledování výskytu *Portulaca oleracea* v roce 2010 6246

Chrást: žel. zastávka Chrást, nástupní ostrůvky mezi kolejemi (koncem srpna celý prostor kolejiště polit herbicidem); not. J. Nesvadbová, 15. 8. 2010.

Plzeň-Skvrňany: obnažená půda kolem nově vybudované cyklostezky u žst. Plzeň-Skvrňany, 10–20 trsů, not. J. Sladký, 18. 7. 2010.

Plzeň-Jižní Předměstí, ve spárách chodníku ulice Hálkova 44, roztroušeně; not. J. Bureš, 20. 7. 2010.

Plzeň: ulice U Prazdroje, u autobusové a trolejbusové zastávky Gambrinus ve štěrbině mezi asfaltem chodníku a obrubníkem, 2 rostliny; not. J. Nesvadbová, 16. 8. 2010.

Plzeň: ulice Rokycanská, v lemu křovin rostoucích mezi dvěma pruhy ulice za viaduktem ve směru z města na Doubravku, velmi hojně; not. J. Nesvadbová, 23. 8. 2010.

Plzeň-Doudlevec: ulice E. Beneše č.p. 23 v prostoru kolem betonového sloupu, hojně; not. J. Bureš et J. Nesvadbová, 1. 9. 2010.

Plzeň: spáry v dlažbě u Kulturního domu na Americké třídě; spáry v dlažbě před budovou banky na rohu Americké třídy a Anglického nábřeží; spáry ve schodech u Divadla J. K. Tyla; not. J. Bureš, 4. 9. 2010.

Plzeň: u mostu Klatovské ulice přes železniční trať Plzeň – Domažlice, porost o velikosti cca 0,5 m² na plecho-

vém krytu elektrických vodičů pro lokomotivy; not. J. Bureš, 5. 10. 2010.

6543

Domažlice: chodník před domovem důchodců, ulice Šaldovská; not. J. Sladký, 20. 7. 2010.

Domažlice: ul. Školní, ve spárách dlažby; not. J. Bureš, 20. 7. 2010.

Domažlice: při chodnících městského hřbitova, (450 m n. m.), roztroušeně; not. J. Sladký, 31. 7. 2010.

6345

Mantov: v záhonech u domu č. p. 153, hojný výskyt; not. J. Bureš, 25. 7. 2010.

6442

Poběžovice: v prostoru železničního nádraží, (440 m n. m.); not. Z. Kaplan, 6. 7. 2010 (během floristického kurzu ČBS Domažlice).

6447

Staňkov: v kolejišti před budovou žel. stanice, místy hojný výskyt; not. J. Sladký, 27. 7. 2010.

6547

Nepomuk: žel. zastávka Dvorec u Nepomuka, v kolejišti nádraží, roztroušeně; not. J. Sladký, 18. 8. 2010 (zde také již R. Paulič v r. 2007).

6643

Česká Kubice: západní okraj obce, na chodníku ve spárách dlažby, (545 m n. m. – zatím nejvýše položená lokalita!), roztroušeně; not. J. Bureš et T. Vymyslický 9. 7. 2010.

6645

Klatovy: náměstí, u kašny, (420 m n. m.); not. K. Čížek, 11. 9. 2010.

Klatovy: západní část města: ulice Domažlická, u Sokolského stadionu; mezi stadionem a úsekem ul. Nerudovou a ul. Podhůreckou (u domů č. 238, 237, 234); sídliště Pod Hůrkou, např. u domu č. 710/III; not. K. Čížek, 6. 9. 2010.

Klatovy: severovýchodní část města: ulice Gorkého, u domu č. 31/II (not. 4. 9. 2010); u garáže blízko domu č. 257/II; not. K. Čížek, 20. 9. 2010.

6647

Olšany u Pačejova: západní okraj, podél silnice u skladů Pekárny Klatovy (522 m n. m.), roztroušeně; not. J. Bureš, 23. 9. 2010.

6648

Horažďovice: v kolejišti žel. stanice Horažďovice před městem, (430 m n. m.), hojně; not. J. Nesvadbová, 27. 8. 2010.

6747

Sušice: ulice Na Vršku (u hřbitova), mezery mezi dlažbami starších žulových kostek ve spodní části ulice a na ni navazující bezejmenné komunikaci až k ulici Krátká, velice hustý a souvislý porost na ploše několika metrů čtverečných, (480 m n. m.); not. J. Nesvadbová, 27. 8. 2010.

3. Diskuse k rozšíření sledovaného druhu

Během sledování výskytu výskytu *Portulaca oleracea* v Plzeňském kraji v roce 2010 byl nalezen tento druh celkem na 22 lokalitách. Oproti 2 kvadrantům v Plzeňském kraji s obsazením *Portulaca oleracea* uváděných ve Fytokartografických syntézách ČSR 1 (SLAVÍK 1986) byla v roce 2010 zjištěna *Portulaca oleracea* v 11 kvadrantech; z výsledků je zřejmé, že se počet lokalit *Portulaca oleracea* v Plzeňském kraji značně zvýšil. Například pro Plzeň neuvádějí PYŠEK et PYŠEK (1988) žádnou lokalitu, později uvádějí CHOCHOLOUŠKOVÁ et PYŠEK (2002) pro Plzeň jednu lokalitu, avšak během sledování v roce 2010 bylo v Plzni nalezeno celkem 7 lokalit s hojným výskytem sledovaného druhu.

Výškové maximum udávané Skalickým et Sutorým (in HEJNÝ et SLAVÍK 1990) je 450 m n. m. Během našeho sle-

dování se podařilo nalézt sruchu na třech lokalitách s větší nadmořskou výškou: Česká Kubice – 545 m n. m., Olšany u Pačejova – 522 m n. m. a Sušice – 480 m n. m.

Nález makrozbytku při záchranném archeologickém výzkumu středověké jímky v Plzni (P. Kočár, 2005, úst. sděl.) může dokumentovat, že se *Portulaca oleracea* mohla používat jako potravina ve středověku stejně jako v současnosti např. pro přípravu salátů nebo jako koření. Také mohla být k těmto účelům pěstována, mohla být i zbožím k obchodu, a proto není zřejmé, jestli nalezená rostlina vyrostla v Plzni, nebo jestli pochází odjinud.

Literatura

ANONYMUS (redakce) (2008): Zajímavé floristické nálezy členů Západočeské pobočky. – Calluna, Plzeň, 13/1: 11.

HADAČ E., SOFRON J. et VONDRÁČEK M. (1968): Květena Plzeňska. – 269 p., Plzeň.

HEJNÝ S. et SLAVÍK B. (eds) (1990): Květena České republiky. 2. – 541 p., Academia, Praha.

HORA P. (1883): Versuch einer Flora von Pilsen. – Lotos, Prag, 31–32: 81–108.

CHOCHOLOUŠKOVÁ Z. et PYŠEK A. † 2002): Změny ruderální flóry Plzně během posledních 35 let. – Erica, Plzeň, 10: 17–44.

PYŠEK A. et PYŠEK P. (1988): Ruderální flóra Plzně. – Sborn. Západočes. Muz., Plzeň, Přír., 68: 1–34.

SLAVÍK B. (1986): Fytokartografické syntézy ČSR. 1. – 199 p., ed. Bot. ústav ČSAV, Praha.

SOFRON J. et NESVADBOVÁ J. (eds) (1997): Flóra a vegetace města Plzně. – 200 p., ed. Západočes. muz., Plzeň.

SUTORÝ K. (1981): Rozšíření druhu *Portulaca oleracea* L. v Československu. – Čas. Mor. Muz., Vědy Přír., Brno, 66: 89–96.

Transfer okrotice dlouholisté a lilie zlatohlavé z vrchu Radvanka u Velkých Hydčic

Lenka Pivoňková a Petr Pavlík

Na vrchu Radvanka se vápenec těžil v dávných dobách, písemné zmínky o těžbě ale pocházejí až z 2. poloviny 19. století. Současný vlastník lomu HASIT, Šumavské vápenice a omítkárny a. s., má rozšířit těžbu do dalších míst dobývacího prostoru Velké Hydčice–Hejtná.

V rámci povolovacích řízení bylo provedeno biologické hodnocení. Jeho botanickou část prováděl M. Lepší (LEPŠÍ 2006) a našel zde několik ohrožených a zvláště chráněných druhů rostlin, které odtud uvádí už např. VANĚČEK (1969). Výskyt chráněných druhů rostlin aktualizoval R. Paulič (PAULIČ 2008). V roce 2009 sem byly vedeny dvě exkurze Západočeské pobočky České botanické společnosti (PIVOŇKOVÁ et SOFRON 2010). Výskyt nejvýznamnějších druhů rostlin je soustředěn do vrcholové části lomu, do březového lesíku, kde přibližně v první polovině 80. let 20. století byla v souvislosti s těžbou I. etáže shrnuta půda (J. Šedivý, in litt.). Právě zde byla v roce 2009 zjištěna početná populace okrotice dlouholisté. V průběhu sledování se počet kvetoucích exemplářů okrotice dlouholisté zvýšil z 30 exemplářů v roce 2006 (LEPŠÍ 2006), přes 60 v roce 2007 (PAULIČ 2008) až na 82 v roce 2009 (PAVLÍK 2009). Z období před rokem 2006 není výskyt okrotice dlouholisté z tohoto území znám. R. Paulič odhaduje podle vzestupné tendence počtu exemplářů, že se zde mohla vyskytovat asi od roku 2000 či 2001 (PAULIČ 2008). Má-li se těžba v lomu rozšířit, není to technicky realizovatelné bez odtěžení této lokality, neboť jde o střed ložiska a zároveň jeho nejvyšší bod.

V roce 2008 byl Krajským úřadem Plzeňského kraje povolen zásah do biotopu zvláště chráněných druhů rostlin, přičemž byl nařízen záchranný transfer všech exemplářů okrotice dlouholisté a lilie zlatohlavé.

Celkem 16 cibulí lilie zlatohlavé bylo vykopáno, očištěno od poškozených šupin a špatných kořenů a část byla zasypana práškovitým dřevěným uhlím. Na novou lokalitu byly zasaženy do míst, kde se již lilie nacházely, a to na západní svah vrchu Pučanka ve stejnojmenné přírodní rezervaci (PAVLÍK 2009). Všechny 16 cibulí vyrašilo, přesazené rostliny nasadily poupaty, avšak 10 rostlin (vrcholů) bylo spaseno srnčí zvěří.

Všechny 82 exemplářů okrotice dlouholisté bylo v době kvetení (konec května, začátek června) označeno dřevěnými kolíky. Vlastní transfer byl proveden v říjnu 2009 pod vedením pana Petra Pavlíka z Botanické zahrady a arboreta Štrambersk, za pomoci studentů ze Střední školy přírodovědné a zemědělské v Novém Jičíně. (Pozn. SŠPŽe patří v ČR k prestižním školám tohoto druhu, má více než stoletou tradici.) Místa přenosu byly jednak vrch Plešivec, kam byla vyseta semena, a nevyužívaný lom Rabí JZ od města Rabí, kam byly přeneseny celé rostliny. Vzhledem k tomu, že plazivé oddenky s kořeny byly prorostlé s kořeny náletových dřevin (převážně břízy bělokore), bylo možno větší bal (30x30–50x50 cm) získat pouze u 15 rostlin. Ostatní baly byly menší nebo se rozpadly. Jednotlivé rostliny byly ručně odkopány až na skalnaté podloží, zabalené transportovány v přepravkách a zasaženy do předem připravených jam. Okrotice byly umístěny po jednom exempláři na 9 mikrolokalit v různých částech lomu a označeny kolíky (PAVLÍK 2009).

14. 6. 2010 byla provedena kontrola úspěšnosti transferu za účasti L. Pivoňkové z Krajského úřadu Plzeňského kraje, P. Pavlíka, dále zástupců firmy Hasit p. J. Šedivého a Š. Forejta. Bylo nalezeno ca 50% z přesazených exemplářů okrotice dlouholisté, kvetoucích nebo sterilních. Někteří jedinci nevyrostli vůbec. V několika případech rostly z jednoho místa dvě nebo dokonce tři rostliny. Na mikrolokalitě označené č. 11, která se nachází asi 50 m J od kóty 538 m, přibližně 640 m JJV od vrchu Líšna (530 m n. m.), byla úspěšnost přesazení nejvyšší; ujal se 100% přesazených jedinců.

V dalších letech bude sledování přenesených rostlin pokračovat. Po zkušenostech s transferu rodu *Cephalanthera* lze očekávat pokles počtu rostoucích přesazených okrotic. Je však velmi pravděpodobné, že populace zůstane zachována, i když její velikost bude v jednotlivých letech kolísat. Vzhledem k tomu, že již v prvním roce po přesazení značné množství jedinců vykvetlo, lze se domnívat, že se na nové lokalitě vytvořila semenná banka a v příštích letech bude druh při správném managementu lokality pro region zachován.

První výsledky ze záchrany vstavačovitých jsou z konce devadesátých let, kdy bylo nutné z dobývacího prostoru lomu Kotouč ve Štrambersku, kde roste 26 taxonů vstavačovitých, přemístit vstavačovité i další rostliny na náhradní lokality. V průběhu let 1999–2010 bylo přeneseno šestnáct taxonů vstavačovitých do Botanické zahrady a arboreta Štrambersk. Úspěšnost těchto transferů se pohybovala podle druhu od 60 do 100 % (PAVLÍK 2005, 2001–2010, PAVLÍK et PAMROKOVÁ 2010).

Literatura

- LEPŠÍ M. (2006): Botanický průzkum území pro rozšíření hornické činnosti DP Velké Hydčice. – 5 p., 1 mapa, ms. [Depon. in Krajský úřad Plzeňského kraje, Plzeň].
- PAULIČ R. (2008): Aktualizace výskytu zvláště chráněných druhů rostlin (okrotice bílá, okrotice dlouholistá, krušík tmavočervený, lilie zlatohlavá) v místě rozšíření lomu na vrchu Radvanka u Velkých Hydčic. – 5 p., 3 map., ms. [Depon. in Krajský úřad Plzeňského kraje, Plzeň].

- PAVLÍK P. (2005): Záchranné transfery rostlin z velkolomu Kotouč Štrambersk. – In: Sekerka P. [ed.]: Sborník z konference Introdokce a genetické zdroje rostlin. Botanické zahrady v novém tisíciletí. – Botanická zahrada hl. m. Prahy, Praha, p. 164–170.
- PAVLÍK P. (2009): Zpráva o transferu okrotice dlouholisté (*Cephalanthera longifolia*), lilie zlatohlavé (*Lilium marginatum*) Velké Hydčice – Hejná – Rabí. – 10 p., append., ms. [Depon. in Krajský úřad Plzeňského kraje, Plzeň].
- PAVLÍK P. (2001–2010): Zpráva o transferu rostlin za rok 2001–2010 (35 p., 22 p. příl., 5 map., 2001; 10 p., 7 p. příl., 5 map., 2002; 26 p., 6 p. příl., 5 map., 2003; 24 p., 38 p. příl., 5 map., 2004; 34 p., 16 p. příl., 2005; 48 p., 14 p. příl., 2 map., 2006; 32 p., 22 p. příl., 2007; 18 p., 11 p. příl., 2008; 17 p., 21 p. příl., 2009; 18 p., 22 p. příl., 2010), Štrambersk – Kotouč. – Ms. [Depon. in BZA Štrambersk, AOPK Ostrava, MŽP Praha].
- PAVLÍK P. et PAMROKOVÁ S. (2010): Botanická zahrada a arboretum Štrambersk. – In: Chytrá M., Hanzelka P. et Kacerovský R. (eds) (2010): Botanické zahrady a arboreta České republiky. – Academia, Praha, p. 378–387.
- PIVOŇKOVÁ L. et SOFRON J. (2010): Exkurze na mizející Radvanku u Velkých Hydčic na Horažďovicku a do blízkého okolí. – Calluna, Plzeň, 15/1: 1–3.
- VANĚČEK J. (1969): Květena Horažďovicka. – 272 p., ed. KSSPPOP Plzeň.

Zajímavé floristické nálezy členů Západočeské pobočky ČBS

Sylvie Pecháčková ed.

Allium carinatum L.

Velké Hydčice (KT): trávník s rozptýlenými křovinami na SZ svahu vrchu „Radvanka“ (nad horní hranou vápencového lomu) JV od obce, cca 490 m n. m., loc: 49°17'50,5"N, 13°40'21,7"E, leg. R. Paulič 12. 8. 2005, det. A. Jírová 2010, CB. Překvapivý nález. Z celé oblasti Horažďovicka a Sušicka dosud neudávaný druh.

Antennaria dioica (L.) Gaertn.

Kvášňovice (KT): asi 700 m JJZ od obce, loc: 49°24'20.616"N, 13°38'38.587"E, na zvětralých žulových výchozech 10 rostlin, not. J. Bureš 18. 6. 2009.

Arabis hirsuta (L.) Scop.

Rozsedly (KT): opuštěný vápencový lom u silnice v lese nad samotou Hamr 1,4 km JV od obce, 550 m n. m., loc: 49°11'35,59"N, 13°37'23,40"E, hojně, leg. R. Paulič 1. 5. 2008, CB. Ověření lokality J. Albrechta z r. 1969 (ALBRECHT 1970).

Botrychium lunaria (L.) Sw.

Rabí (KT): horní hrany opuštěného vápencového lomu vrchu „Všech Svatých“ JZ od obce, 520 m n. m., ojedíněle, not. R. Paulič 5. 6. 2010.

Podmokly (KT): 300 m JZ od obce, loc: 49°13'41.177"N, 13°34'26.773"E, pata vápencového výchozu, 5 rostlin, not. J. Bureš 20. 5. 2010.

Carex appropinquata Schum.

Rozsedly (KT): mokřadní louka na břehu Nezdického potoka pod samotou Hamr 1,4 km JV od obce, vápenec, 540 m n. m., loc: 49°11'35,4"N, 13°37'18,1"E, dosti hojně, leg. R. Paulič 1. 5. 2008, CB.

Carex davalliana Sm.

Zborovy (KT): asi 1,2 km V od obce, loc: 49°22'52.001"N, 13°32'9.874"E, spolu s *Carex umbrosa* ve zrašeliněných loukách, not. J. Bureš 15. 6. 2009.

Carex ornithopoda Willd.

Rozsedly (KT): opuštěný vápencový lom u silnice v lese nad samotou Hamr 1,4 km JV od obce, 550 m n. m.,

loc: 49°11'35,59"N, 13°37'23,40"E, dosti četně, leg. R. Paulič 1. 5. 2008, CB.

Podmokly (KT): 400 m JZ od obce, loc: 49°13'41.086"N, 13°34'19.408"E, okraje louky s *Brachypodium pinnatum* roztroušeně, leg. J. Bureš 20. 5. 2010, PL.

Carex paniculata L.

Rozsedly (KT): mokřadní louka na břehu Nezdického potoka pod samotou Hamr 1,4 km JV od obce, vápenec, 540 m n. m., loc: 49°11'35,4"N, 13°37'18,1"E, velmi hojně, leg. R. Paulič 1. 5. 2008, CB.

Chenopodium vulvaria L.

Mantov (PJ): pastvina na JZ okraji obce, loc: 49°38'43.95"N, 13°12'43.999"E, 2 rostliny, leg. J. Bureš 24. 7. 2010, PL.

Cerinth minor L.

Čepice (KT): asi 1 km ZJZ od obce, loc: 49°15'50.735"N, 13°34'49.514"E, v neobhospodařovaném trávníku s domin. *Brachypodium pinnatum*, 1 rostlina, not. J. Bureš 24. 5. 2009.

Dactylorhiza majalis (Rchb.) Hunt et Summerhayes

Velenovy (KT): 200 m V od rybníka Camberov, loc: 49°22'7.768"N, 13°32'51.156"E, v mokřadní louce 50 rostlin. V okolí ve vhodných biotopech roztroušený výskyt tohoto druhu, not. J. Bureš 17. 5. 2009.

Daphne mezereum L.

Dolní Kochánov (KT): asi 1,1 km SSV od obce, loc: 49°12'43.216"N, 13°23'12.957"E, v údolí Kepelského potoka, 2 rostliny, not. J. Bureš 19. 8. 2009.

Datura stramonium L.

Chrást (PM): stanice ČD, v odstavné koleji sev. od budovy nádraží, 340 m n. m., 6246, not. J. Nesvadbová 10. 9. 2010. Pozn.: Druh nebyl z Chrástu dosud uváděn.

Diphasiastrum complanatum (L.) Holub

Lesná (TC): ca 8 km JJZ od obce a 1,8 km JJV od býv. obec Jedlina, NPP Na Požárech, smrkový les, 695 m n. m., 6240b, leg. L. Pivoňková 17. 6. 1994, PL.

Euphorbia exigua L.

Svaté Pole (KT): strniště na S svahu mezi křovinatými remízky 0,5 km V od osady, vápenec, 460 m n. m., leg. R. Paulič 3. 9. 2010, CB.

Filago lutescens Jordan

Maškrov (PJ): okraj pole 0,5 km Z od obce (1,8 km V od Líšiny), 390 m n. m., 6345c, leg. L. Pivoňková, 14. 7. 2000, PL.

Gagea pratensis (Pers.) Dum.

Líšina (PJ): subxerothermní stráň u V okraje obce, loc: 49°36'8.964"N, 13°10'11.27"E, kolem 20 rostlin, not. J. Bureš 17. 4. 2010.

Galeopsis angustifolia Ehrh.

Horažďovice (KT): vápencové návrší „Na hrádku“ (kóta 449) nad silnicí směr Střelské Hoštice VJV od města, svahy opuštěného lomu, 425 m n. m., loc: 49°18'48,5"N, 13°43'56,6"E, několik rostlin, leg. R. Paulič 5. 9. 2010, CB. Ověření staré lokality, na které druh sbíral v r. 1948 J. Moravec (doklad v PR).

Gentiana pneumonanthe L.

Strážovice (KT): asi 900 m SV od obce, loc: 49°23'26.965"N, 13°35'43.054"E, v polním kazu v odvodněném bezkolencovém ladu, 5 rostlin, leg. J. Bureš 22. 9. 2010, PL.

Gentianopsis ciliata (L.) Ma

Horažďovice (KT): vápencové návrší „Na hrádku“ (kóta 449) nad silnicí směr Střelské Hoštice VJV od města, 430 m n. m., loc: 49°18'48"N, 13°43'56"E, několik rostlin, not. R. Paulič 5. 9. 2010. Ověření lokality, na které druh našel J. Vaněček (cf. VANĚČEK et CHÁN 1963).

Geranium dissectum L.

Svaté Pole (KT): strniště na S svahu mezi křovinatými remízky 0,5 km V od osady, vápenec, 460 m n. m., hojně, leg. R. Paulič 3. 9. 2010, CB.

Iris sibirica L.

Kvášňovice (KT): asi 800 m JJZ od obce, loc: 49°24'14.68"N, 13°38'40.537"E, mokřad zarůstající *Alnus glutinosa* a *Frangula alnus*, rostliny na ploše asi 10 m², not. J. Bureš 18. 6. 2009.

Hyoscyamus niger L.

Mantov (PJ): Křížový vrch, na vrcholu u kostela několik rostlin, loc: 49°37'19.053"N, 13°12'45.262"E, leg. J. Bureš 19. 6. 2010 (PL).

Leucogonum vernum L.

Rozsedly (KT): mokřadní louka na břehu Nezdického potoka pod samotou Hamr 1,4 km JV od obce, 540 m n. m., loc: 49°11'35,4"N, 13°37'18,1"E, hojně, not. R. Paulič 1. 5. 2008.

Lilium martagon L.

Čejkovy (KT): asi 1 km V od obce, loc: 49°17'31.707"N, 13°31'58.275"E, v křovinách s domin. *Corylus avellana* asi 20 rostlin, not. J. Bureš 14. 5. 2009.

Mantov (PJ): Křížový vrch, v okolí vrcholu v suťovém lese 7 rostlin, loc: 49°37'17.972"N, 13°12'46.598"E, not. J. Bureš 20. 5. 2009.

Matteuccia struthiopteris (L.) Todaro

Rabí (KT): křoviny na levém břehu Otavy 1 km JJZ od zříceniny hradu Rabí, 445 m n. m., loc: 49°16'15,2"N, 13°36'53,7"E, leg. R. Paulič 5. 6. 2010. Na březích Otavy u Rabí uvádí druh J. Vaněček, jedná se patrně o ověření historické lokality (cf. VANĚČEK 1969).

Medicago minima (L.) L.

Čepice (KT): asi 600 m SZ od obce, loc: 49°16'19.63"N, 13°36'4.505"E, na subxerothermních svazích pod lesem na výchozech vápenců spolu se *Saxifraga tridactylites*, *Cerinth minor*. Rostlina hojná také na hranách vápencových lomů v okolí, not. J. Bureš 24. 5. 2009.

Dobršíň (KT): asi 900 m Z od obce, loc: 49°15'42.555"N, 13°33'11.38"E, na vápencovém výchozu, not. J. Bureš 12. 5. 2009.

Monotropa hypophaea Wallr.

Čepice (KT): borové mlází nad silnicí při J úpatí vrchu Chanovce SV od osady, vápenec, 475 m n. m., loc: 49°16'18,4"N, 13°36'13,2"E, not. R. Paulič 5. 6. 2010.

Orchis morio L.

Čepice (KT): v meandru při pravém břehu Otavy asi 1 km od obce Čepice, v nivních sedimentech řeky přibližně 220 rostlin, loc: 49°15'50.191"N, 13°35'8.531"E, not. J. Bureš 24. 5. 2009.

Velká Chmelná (KT): okraj svažité obhospodařované louky, 1 rostlina, loc: 49°15'5.393"N, 13°35'20.893"E, not. J. Bureš 11. 5. 2009.

Dobršíň (KT): asi 900 m Z od obce, loc: 49°15'41.698"N, 13°32'52.108"E, na okraji louky 10 rostlin, a v okolí vápencového výchozu v louce (loc: 49°15'42.555"N, 13°33'11.38"E), not. J. Bureš 12. 5. 2009.

Oxytropis pilosa (L.) DC.

Dobršíň (KT): vápenka 100 m S od Dobršínského mlýna, loc: 49°15'17.668"N, 13°33'2.361"E, not. J. Bureš 14. 5. 2009. V suchých trávnících v oblasti vápencových hornin roztroušený výskyt tohoto druhu.

Platanthera bifolia (L.) L. C. Richard

Všepadly (DO): polní kaz s domin. *Brachypodium pinnatum* (L.) P. B., celkem 5 rostlin, loc: 49°27'14.709"N, 13°5'35.5"E, not. J. Bureš 29. 5. 2010.

Polygala amarella Crantz

Rozsedly (KT): opuštěný vápencový lom u silnice v lese nad samotou Hamr 1,4 km JV od obce, 550 m n. m., loc: 49°11'35,59"N, 13°37'23,40"E, roztroušeně, leg. R. Paulič 1. 5. 2008, CB.

Silybum marianum (L.) Gaertner

Plzeň-Lobzy (PM): zanedbaná polní kultura pod Švábinami (JJZ od ústředního hřbitova), JJZ orientace, 390 m n. m., 6246, not. J. Nesvadbová 12. 9. 2010. (Pozn. MALOCH 1913: 183 uvádí, že ostropestřec mariánský byl „sázen v zel. zahradě u Doubravky“.)

Sorbus intermedia (Ehrh.) Pers.

Žichovice (KT): v křovinách na malém vápencovém pahorku nad pravým břehem Otavy 100 m SZ od želez. stanice Žichovice, 450 m n. m., loc: 49°16'06,2"N, 13°37'00,2"E, 1 mladý stromek, leg. R. Paulič 5. 6. 2010, CB.

Teesdalia nudicaulis (L.) R. Br.

Lelov (PJ): xerothermní JZ orientovaná stráň mezi obcí a Lelovským mlýnem, na pravém břehu Merklínky, ovčí pastvina a již neobhospodařované plochy, 360–370 m n. m., 6344d, leg. L. Pivoňková, 13. 5. 1997, PL.

Lelov (PJ): skalní výchozy u JZ okraje obce, několik desítek rostlin, loc: 49°37'6.147"N, 13°10'6.736"E, not. S. Benedikt 5. 6. 2010. (Pozn.: jde o stejné místo jako z r. 1997.)

Thalictrum lucidum L.

Zemětice (PJ): na západním okraji Dražského rybníka ve slatiništi, loc: 49°34'54.186"N, 13°12'0.353"E, leg. J. Bureš 1. 6. 2010, PL.

Thesium pyrenaicum Pourr.

Horáždovice (KT): trávnick na vrcholu vápencového návrší „Na hrádku“ (kóta 449) nad silnicí směr Střelské Hoštice VJV od města, 449 m n. m., loc: 49°18'52,1"N, 13°44'04,7"E, vzácně, leg. R. Paulič 5. 9. 2010, CB. Druh z lokality uvádí již VANĚČEK (1969); jedná se tedy o ověření historické lokality.

Keply (KT): asi 1,8 km JJV od obce, loc: 49°11'3.001"N, 13°21'35.234"E, na stěrpkopísčitych odvalech bývalých hutí spolu s *Arnica montana*, *Antennaria dioica*, not. J. Bureš 25. 6. 2009.

Triglochin palustre L.

Velenovy (KT): asi 300 m S od obce, loc: 49°21'51.269"N, 13°32'44.8"E, v rašeliništi několik rostlin, leg. J. Bureš 11. 6. 2010, PL. Tento nález byl publikován (Calluna 15/2010: 8) pod chybným určením druhu jako *Drosera rotundifolia*, kdy došlo k chybné determinaci suchých lodyh.

Veronica prostrata L.

Lelov (PJ): xerothermní jihozápadně orientovaná stráň mezi obcí a Lelovským mlýnem, na pravém břehu Merklínky, ovčí pastvina a již neobhospodařované plochy, 360–370 m n. m., 6344d, leg. L. Pivoňková, 13. 5. 1997, PL.

Veronica triloba (Opiz) Wiesb.

Budětice (KT): okraj pole na návrší (kóta 508,6) u silnice 1 km VJV od kostela v obci, vápenec, 505 m n. m., loc: 49°16'54,2"N, 13°35'40,4"E, not. R. Paulič 5. 6. 2010.

Vicia tenuifolia Roth

Budětice (KT): návrší (kóta 508,6) u silnice 1 km VJV od kostela v obci, vápenec, 505 m n. m., loc: 49° 16'54,2"N, 13°35'41,7"E, not. R. Paulič 5. 6. 2010.

Literatura

ALBRECHT J. (1970): Floristicko-fytogeografický rozbor květeny Šumavy a Předšumaví mezi Vimperkem a Kašperskými Horami. – 223 p., 52 map., ms. [Dipl. práce; depon. in Přír. fak. UK Praha].

MALOCH F. (1913): Květena v Plzeňsku. – 316 p., Plzeň.

VANĚČEK J. et CHÁN V. (1963): Význačné rostlinné druhy sušicko-horáždovických vápenců. – Preslia, Praha, 35: 162–178.

VANĚČEK J. (1969): Květena Horáždovicka. – 272 p., ed. KSSPPOP Plzeň.

RŮZNÉ

Ohlédnutí za floristickým kurzem České botanické společnosti v Domažlicích, 4. až 10. 7. 2010

Jiří Sladký

Již po Novém roce 2009 autor článku předběžným průzkumem školských zařízení v Domažlicích ověřoval možnost pořádání „velkého“ floristického kursu (dále FK). Poté byla tato možnost definitivně nabídnuta hlavnímu výboru ČBS a naplno se rozběhly přípravy kurzu. V Západočeské pobočce byl ustanoven přípravný výbor FK, který se skládal z rozšířeného výboru pobočky (Jan Bureš, Eva Chvojková, Jaroslava Nesvadbová, Jana Nová, Sylvie Pecháčková, Lenka Pivoňková, Jiří Sladký, Jaromír Sofron a Josef Škrábek st.). Na podzim roku 2009 bylo započato s přípravou exkurzních tras, postupně bylo vybráno a vymezeno autorem článku, Janem Burešem a Petrem Mudrou (pro oblast Českého lesa) 82 tras – realizovalo se 49. Lenka Pivoňková průběh navržených tras pracně převedla do digitální podoby a vytiskla v měřítku ca 1:50 000. Exkurzní trasy vedly do 4 fytogeografických okresů a 2 podokresů (Český les, Tachovská brázda, Plzeňská pahorkatina vlastní, Branžovský hvozď, Tepelské vrchy podokr. Sedmihoří, Plzeňská pahorkatina podokr. Koubská kotlina). Do sousedního Bavorska vedly 3 exkurze: jedna exkurze přes hraniční (okolí Folmavy a Furth im Wald) a dvě v německém pohraničí do okolí obcí Eslarn, Pfreimd, Tirschenreuth, Mähring a do masivu Hoher Bogen u Neukirchen. Spolupráce s německými kolegy a tlumočení se s velkým nasazením ujali Petr Karlík a Eva Chvojková; svého úkolu se zhostili na výbornou!

Na floristický kurz přijelo celkem 140 účastníků (z toho 12 členů západočeské pobočky), 17 vedoucích exkurzí (L. Čech, T. Černý, J. Danihelka, V. Grulich, L. Hrouda, Z. Chocholoušková, J. Chrtek, Z. Kaplan, P. Koutecký, J. Lepš, M. Lepší, O. Peksa, K. Prach, P. Sova, M. Štech, T. Tichý, T. Vymyslický).

Trasy byly směřovány i do zvláště chráněných území (ZCHÚ), jak v rámci CHKO Český les (dále jen ČL), tak i mimo něj. Pro potřebu Odboru životního prostředí Krajského úřadu Plzeňského kraje byly individuálně zpracovány botanické průzkumy 11 chráněných území (PR Bělč, PR Bělýšov, PP Červený vrch, PP Chudenická bažantnice, PP Louka u Šnajberského rybníka, PR Netřeb, PP Orlovická hora, PP Racovské rybníčky, PP Salka, PP Sokolova vyhlídka, PP Svatý Bernard).

Bylo nutné požádat Správu CHKO ČL o výjimku pro volný pohyb účastníků na exkurzích v území CHKO, rovněž i o povolení vjezdu do lesních komplexů ve vlastnictví Lesů ČR a Lesů Města Domažlice. Dále bylo zapotřebí vyhledat dopravní spojení k jednotlivým exkurzím, což bylo v případě použití České společnosti autobusové dopravy a Českých drah mírně komplikované. Za tuto práci je třeba poděkovat Lence Pivoňkové, Janu Burešovi a Evě Chvojkové. Jednodušší bylo plánování dopravy u exkurzí, kterou zajišťoval soukromý dopravce pan Pazdera z blízkého Babylonu, a to jak mikrobusem (území CHKO ČL), tak i velkým autobusem (lokality vzdálenější). Autora článku pak čekalo všechna dopravní spojení včlenit do vlastních konkrétních listů pro jednotlivé trasy. Souběžně jsme s Honzou Burešem ještě doplňovali popisy biotopů, některá druhová lákadla a lokalizaci restauračních zařízení v místech tras. Stejným společným dílem pracovního výboru FK bylo vypracování informačního materiálu, na kterém se autorsky podíleli: Jan Bureš, Petr Mudra, Jana Nová, Lenka Pivoňková, Jaromír Sofron a externě Josef Nejděl z Muzea Chod-

ska v Domažlicích. Pro orientaci účastníků kurzu „kde pose-
dět“ byl připraven Průvodce po vybraných pohostinských za-
řízeních města Domažlice.

Ubytování bylo tradičně zajištěno pro méně náročné
účastníky na donesených karimatkách v učebnách školní dru-
žiny ZŠ Komenského 11 v Domažlicích a kvalitnější a fi-
nančně náročnější v pokojích internátu Obchodní akademie
a Střední zdravotní školy. Vedení základní školy bylo k orga-
nizátorům FK maximálně vstřícné. Školní jídelna byla mís-
tem setkávání všech téměř 150 účastníků kurzu; byly zde
pravidelně zveřejňovány exkurzní trasy, každovečerně se zde
demonstrovaly nalezené rostliny a podávalo shrnutí jednotlivých
exkurzí. Bylo možné se zde chutně a vydatně navečeřet.
Vedení ZŠ a celému personálu patří náš dík – příjemné záze-
mí školy patřilo k přednostem celého kurzu. První exkurzí,
konanou hned v den příjezdu, byla exkurze dendrologická
v arboretu místní Obchodní Akademie, bývalé lesnické školy.
Exkurzi vedl předseda ČBS Lubomír Hrouda, za přispění
dendrologa Jiřího Velebila, pro mne osobně to byla jedna
z nejpoklidnějších exkurzí celého FK a i návrat do minulých
kurzů, které též začínaly dendrologií. Konání floristického
kurzu bylo i významnou společenskou událostí pro celé
Chodsko. Popřát zdar kurzu ČBS přišel při jeho zahájení
krajský radní pro životní prostředí Plzeňského kraje Petr
Smutný, vedoucí Správy CHKO Český les Jindřich Horáček;
zahrát přišla i Domažlická dudácká muzika pod vedením
Kamila Jindřicha; ochutnávalo se i místní pivo z pivovaru
v Koutu na Šumavě. Zahájení byli přítomni i redaktoři Do-
mažlického deníku. Závěrem kurzu se za Město Domažlice
přišel rozloučit dlouholetý pracovník státní ochrany pří-
rody z MěÚ Domažlice Petr Sladký.

Nakonec je nutno též poděkovat Romaně Štěpánkové ze
sekretariátu ČBS, bez které by neproběhl FK ČBS v Doma-
žlicích pro účastníky tak zdárně a pohodově. Dobrou zprávou
na závěr je, že všichni vedoucí tras odevzdali své terénní
zápisy v termínu a nyní jsou zpracovávány pro vydání
tiskem.

Literatura

PECHÁČKOVÁ S., NESVADBOVÁ J. et SOFRON J. (eds)
(2010): Floristický kurz České botanické společnosti
Domažlice 4.–10. července 2010. Informační materiál pro
účastníky kurzu. – 30 p., 6 append., ed. Česká botanická
společnost, Praha et Plzeň.

Herbáře Univerzity Karlovy a západní Čechy

Jaroslava Nesvadbová a Jaromír Sofron

Při pořádání archivu oddělení botaniky Západočeského
muzea v Plzni (NESVADBOVÁ et SOFRON, ms.) byla
v pozůstalosti po zesnulém botanikovi Josefu Vaněčkovi
(1910–2001) nalezena i korespondence s dr. Josefem
Dostálem. Šlo o pět tehdejších korespondenčních lístků
a jeden dopis (s razítkem České botanické společnosti, sídlící
za německé okupace v Humboldtově ulici v Praze XII),
zaslaných v období 24. 6. 1944 až 16. 4. 1946 Dostálem
Vaněčkovi. K našemu překvapení jsme na korespondenčním
lístku z 24. 6. 1944 četli: „... zatím ještě nevím, kdy budu
muset do Domažlic jet – nezávisí to totiž na mně...“ a o tři
dny později, 27. 6. 1944: „...měl jsem ten nejlepší úmysl,
protože jsem doufal, že za úterý budeme muset mít herbáře
v Koutech složeny. Bohužel, nastavěly se nám v cestu takové
překážky, že uskladnění nám trvalo až do čtvrtka...“. Na už
poválečném lístku ze 7. 6. 1945 (tehdy již z Benátské 2
v Praze) pak Dostál píše: „...V noci se ještě v Praze střílí i po
našich lidech – a to z kanálů, kam se Němci schovali. Zase se
už začíná učit, ale většina škol je obsazena vojskem nebo

jinak. My máme nad hlavu práce se zavedením pořádku
v botanic. ústavu, který jsme našli v žalostném stavu.
Herbáře i knihovna jsou zachráněny v Koutech u Domažlic...“.
To jsou zřejmě zatím jediné písemné doklady s přesnými
daty o přestěhování univerzitních herbářů (PRC) z Prahy na
panství Schönbornů v jihozápadních Čechách; je
pozoruhodné, že většinu botaniků (i dříve narozených)
nejdou tyto skutečnosti znát.

Na fakt přestěhování univerzitních herbářů za německé
okupace z Prahy do obce Kout na Šumavě nás při
dokončování práce na Nástinu dějin... (SOFRON et
NESVADBOVÁ 2009) upozornil kurátor sbírek Jiří
Hadinec, jemuž se o tom ústně kdysi zmínili prof. J. Dostál
a dr. V. Jirásek. Ve snaze získat další podrobnosti jsme
proto oslovili jednak několik pamětníků z řad botaniků,
dále emeritního archiváře Státního oblastního archivu Plzeň
dr. J. Pelanta zabývajícího se velkostatkem Kout, archiváře
Mgr. J. Mírku v Klášteře u Nepomuka, Obecní úřad
v Koutě a zřejmě nejstaršího koutského žijícího pamětníka
– leč nikdo nic určitého nevěděl. Proto jsme tuto informaci
do výše uvedeného “Nástinu” nepoužili. Teprve po
nalezení Dostálovy korespondence a při zpracovávání této
zprávy nás upozornil Miloš Hostička na článek v Preslia
22–23 (ANONYMUS 1948), kde se na str. 14 uvádí:
“...Some assistants namely Doc. Dr. Josef DOSTÁL and Dr
Václav JIRÁSEK, removed back the scientific material
from Kouty without greater damage”, na který všichni
zřejmě pozapomněli! A dodatečně jsme našli i informaci
na webových stránkách Přírodovědecké fakulty UK
(www.natur.cuni.cz/biologie/herbarove-sbirky)...

Stěhování herbářů a knihovny proběhlo zřejmě bez
jakékoliv pozornosti odborné i laické veřejnosti a v atmosféře
válečného roku 1944 asi nikoho nezaujalo. Vyvolala ho
pravděpodobně obava z možného zničení leteckými útoky,
jaké např. zažil v letech 1943 a 1944 Berlín. To se ukázalo
jako prozíravé; za náletu Američany v únoru 1945 byly
zničeny nedaleké Emauzy a navíc Praha byla bombar-
dována pro změnu i německou Luftwaffe v květnové re-
voluci 1945, kdy byla např. poničena Staroměstská rad-
nice.

Proč byl vybrán právě Kout na Šumavě, nevíme. Zda
existovaly nějaké osobní vazby prof. Adolfa Paschera, teh-
dejšího ředitele Botanického ústavu německé univerzity
(a rodáka ze Stožce na Šumavě) na Gerolfa Maxmiliána
hraběte Schönborna, rovněž nevíme. Zřejmě postavení
a autorita prof. Paschera, ale i jeho dobré vztahy s českými
botaniky, umožnily i vstup českým botanikům na půdu
univerzity české, která byla, na rozdíl od německých vyso-
kých škol, za okupace zavřená.

Případné objasnění detailních podrobností (jakým
způsobem se herbář stěhoval, kdo se na stěhování kromě
Dostála a Jirásky podílel aj.) by si vyžádalo další časově
náročné bádání v archivních materiálech. Tuto možnost
přenecháváme historikům.

Literatura

ANONYMUS (1948): Seznam botanických společností
v Československu. – Preslia, Praha 22–23: 5–60.

NESVADBOVÁ J. et SOFRON J.: Archív oddělení
botaniky Západočeského muzea v Plzni. – Ms., zasláno
redakci Erica, Plzeň.

SOFRON J. et NESVADBOVÁ J. (2009): Nástin dějin
botaniky v západních a jihozápadních Čechách. –
Sborn. Západočes. Muz., Plzeň, Příř., 112: 1–170,
2 append.

<http://www.natur.cuni.cz/biologie/herbarove-sbirky> (říjen
2010)

Poděkování

Děkujeme všem členům Západočeské pobočky ČBS a ostatním příznivcům botaniky, kteří předávají své zajímavé nálezy do herbářů botanického oddělení Západočeského muzea v Plzni.

V posledních letech přispěli větším množstvím sběrů V. Čejka (z pozůstalosti), L. Chmelíková, H. Marková, I. Matějková, J. Nová, V. Pešková, J. Škrábek. Průběžně a neúnavně přináší botanické zajímavosti J. Bureš, K. Čížek, R. Paulič, L. Pivoňková, J. Sladký, J. Sofron.

Váš čas a námaha vložené do pořízení herbářových položek se neztratí – jsou standardně ošetřeny a zařazeny do herbářové sbírky cévnatých i bezcévných rostlin. Jsou tak k dispozici badatelům jako studijní a srovnávací materiál a časem bude vzrůstat i jejich hodnota jako výpověď o vývoji květeny v našem regionu.

Za oddělení botaniky Západočeského muzea v Plzni děkuje
Sylvie Pecháčková

Velká výstava hub Plasy 2010

Od 30. 9. do 2. 10. 2010 proběhla v zimním refektáři plaského kláštera Velká výstava hub Plasy 2010, jejímž autorem byl Zdeněk Sadílek, pořadatelskými institucemi byly Gymnázium Plasy, Katedra biologie FPE ZČU, Město Plasy, Envic Plasy a Klášter Plasy.

Kromě hub samotných (přes 200 druhů) byla na výstavě k vidění expozice lišejníků a mechorostů, obrazy Václava Melzera (36 akvarelů zapůjčených Západočeským muzeem v Plzni), poštovní známky s houbovou tematikou a také doprovodné panely s informacemi o živočišných houbách, o hmyzu žijícím na houbách, o použití hub ve farmacii a další. Výstavu doplnily prezentace firem, které houby využívají komerčně (Agaricus spol. s. r. o., Mlékárna Kralovice a Zámecký pivovar Chyšce).

Doprovodný program tvořily odborné přednášky a houbařská poradna (S. Holec, T. Č. Kučera).

Ondřej Peksa

Upozornění na literaturu

Monografie, sborníky

- BRABEC J. (ed.) (2010): Přírodní fenomény a zajímavosti Čech. – 127 p., ed. Obč. sdružení Mezi lesy, Prostiboř a Muzeum Cheb. (Mnichovské hadce, hořeček drsný Sturmův, staré a památné stromy v Karlovarském kraji.)
- KOVÁŘ P. (2009): Rozhovory se Živou. – 178 p., 12 obr., autorský náklad ve spolupráci se Živou, Praha. (Rozhovory autora se světovými vědci, s pedagogy i studenty přírodovědného zaměření vysokých škol.)
- MICHÁLEK J. (2010): Památné stromy Plzeňského kraje. – 64 p., mapa, ed. Krajský úřad Plzeňského kraje, Plzeň. (Jde o rozšířené vydání; na odboru životního prostředí je možné si publikaci zdarma osobně vyzvednout.)
- Správa hřbitovů a krematoria města Plzně (2001): Čestné hroby města Plzně. – nepag., ed. Správa hřbitovů a krematoria města Plzně. (F. X. Franc, L. Lábek, A. Pytlík aj.)
- SVOBODA I. (2010): Šumavou vrcholy i údolímí. Böhmerwald durch Berg und Tal. – 451 p., DAS MEDIA, a.s., Praha. (Výběr 328 barevných fotografií z autorovy tvorby, cf. Calluna 16/1: 10–11).
- ŠTĚPÁNKOVÁ J., CHRTEK J. jun. et KAPLAN Z. (eds) (2010): Květena České republiky. 8. – 712 p., 104 tab., 1 photo color, Academia, Praha.
- TRÉGLER M. (2010): Blízké krajiny západních Čech, aneb O krajinách, blízkých nejen vzdáleností. – 160 p., Region All, Plzeň. (Autor-botanik se zde vyznává ze své lásky k západním Čechám.)

Periodika

KLÁN M. (2010): životní prostředí města Plzně. Díl 5. – 1–56 p., ed. Statutární město Plzeň, odbor životního prostředí Magistrátu města Plzně. (Naučné stezky, městské lesy plzeňské – lesy příměstské a rekreační, kilometrovka – alej památných stromů.)

Články (výběr)

- EKRT L. et PŮBAL D. (2008): Novinky v květeně cévnatých rostlin české Šumavy a přiléhajícího Předšumaví. I. – Silva Gabreta, Vimperk, 14/1: 19–38. (Zajímavé druhy i ze západočeské části Šumavy, např. *Carex dioica*, *Coeloglossum viride*, *Crocus albiflorus*, *Dryopteris borrieri*, *Dryopteris ×ambroseae* aj.)
- HADINEC J. et LUSTYK P. (eds) (2009): Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae. VIII. – Zprávy Čes. Bot. Společ., Praha, 44: 151–175. (Ze západních Čech uvedeno 24 druhů.)
- KUTÁK P. (2005): Zajímavé dřeviny v Plzni a blízkém okolí. – Nepag. [<http://www.svsmp.cz/mestska-zelen/zajimavosti/zajimave-dreviny-v-plzni-a-blizkem-okoli.aspx>].
- VEVERKOVÁ Z. (2009): Boj s akátem. Metodický list. – [8] p., DAPHNE ČR – Institut aplikované ekologie České Budějovice. (Zpracováno v rámci projektu Záchrana a rozvoj motýlího ráje ve Ždánicích. Vydání podpořilo Ministerstvo životního prostředí a Nadace Partnerství s generálním sponzorem Skanska. Publikace kromě textu obsahuje názorné ilustrace a fotografie z praxe. Je možno si ji zdarma objednat na adrese: zuzana.veverkova@daphne.cz, nebo ji získat ve formátu .pdf na stránkách: <http://www.daphne.cz/vystupy/metodicky-list-boj-s-akatem>).
- ZÁZVORKA J. (2010): *Orobancha kochii* and *O. elatior* (*Orobanchaceae*) in central Europe. – Acta Mus. Morav. Sci. Biol., Brno: 95(2): 77–119. (Srovnávací studie záraz rostoucích na *Centaurea scabiosa*, doplněná barevnými fotografiemi, kresbami a mapkami rozšíření obou taxonů, které rostou i v západních Čechách. Nový, odlišný pohled na oba druhy ve srovnání s Květenou ČR 6, 2000.)

Výběr provedla J. Nesvadbová

Ivo Svoboda – Šumavou vrcholy i údolímí

Svoboda I. (2010): Šumavou vrcholy i údolímí. Böhmerwald durch Berg und Tal. – 451 p., DAS MEDIA, a.s., Praha [výběr 328 barevných fotografií z autorovy tvorby].

Inženýr Ivo Svoboda nejenže oslavil v loňském roce osmdesáté narozeniny, ale navíc spatřilo světlo světa to nejlepší z jeho celoživotní fotografické tvorby zaměřené na dokumentaci krás i všední reality Šumavy, v reprezentativní knižní podobě. Čtenářům časopisu Calluna je Ivo Svoboda dobře znám, následující řádky budou tedy věnovány jeho objemné, a snad můžeme napsat životní knize.

Grafická podoba obálky nás zaujme a připraví na to, že se budeme dívat na šumavské kopce, lesy či jezera realistickým okem lesního inženýra, nikoli impresionistického umělce. Na téměř třistatřiceti fotografiích budou defilovat krajinné celky, voda, stopy lidského působení i detaily živé a neživé přírody. Kniha je rozdělena do kapitol podle filozofie nahlížení autora na komplex našeho hraničního pohorí. Můžeme tak logicky sledovat řeku podél jejich toku od pramenišť až po místa, kde opouštějí pošumavskou oblast, projdeme šumavský hřeben od severozápadu k jeho jihovýchodnímu konci s pohledy z obou stran státní hranice, podíváme se na vodní díla minulosti vybudovaná k vytěžení pokladu šumavské přírody, kterým bylo kvalitní staleté

dřevo. Obrazy obnovovaných hřbitovů, kostelů a kaplí nám připomenou komunistickou devastaci šumavských vesnic, žulové mrazové sruby připomenou zub času, kterému nic neunikne.

Snímky jsou provázeny přesnými popisy, kapitoly jsou pak uváděny krátkými úvody. Jde tedy o knihu fotografickou.

Všechny fotografie pocházejí od autora a byly pořízeny převážně v letech 1994 až 2004. Ojedinele najdeme snímky z let osmdesátých (1988, 1985, 1983) i sedmdesátých (1975, 1974). Nejstarší je snímek vysokého smrku z roku 1970, z Boubína, z popisu se zdá, že jde o jednoho z nástupců slavného Krále smrků, který byl v onom roce vyvrácen. Z poslední doby autor vybral snímky z let 2006–2008, zachycující převážně architekturu v Pošumaví. Tématicky jsou fotografie pestré, autor pečlivě vybíral a střídal obrázky pleněru s detaily květů či plodů šumavských rostlin, letecké fotografie jsou proloženy poetičtějšími snímky proudící vody a jejího trpělivého tisíciletého sochařství. Divák se tak neunaví a je stále lákán otočit další stránku. Snímky inženýra Svobody mají vysokou technickou kvalitu, ale jsou i kompozičně na profesionální úrovni a vynikají informační hodnotou. Vzdělaný autor ví, co a jak ukázat. Asi proto se prakticky nevyskytují zimní fotografie, zasněžený les je svojí bílou tajemností téma spíše pro uměleckého fotografa. Kdo zkoušel „lovit“ snímky krajiny a její nálady, atmosféry světla, mlh, dalekých víceplánových výhledů, ten musí ocenit stovky kilometrů procesťovaných autorem této knihy při realizaci jednotlivých záběrů.

Čtenáři-fotografovi chybí byt' jen stručná informace o fotografické technice. Autor také zcela vynechal fenomén poslední doby vztahující se k Šumavě, kterým je kůrovec. Nevyjadřuje se tak k problému, zda nechat v národním parku působit přirozené jevy, nebo zda les obhospodařovat.

Autorem textů je dle titulu Jiří Šerých. Úvodní text a otvírací texty jednotlivých kapitol jsou napsány čtivým poetickým jazykem, bohužel se autor neubráníl překlepům a chybám. Popisy fotografií budou však nejspíše dílem ing. Svobody, přestože to není uvedeno.

Knihla „Šumavou vrcholy i údolími“ nám přináší ucelený pohled na nedávnou minulost Šumavy, na přírodu, život lidí v ní a přetváření krajiny ku prospěchu člověka. Autor do ní vtiskl svou lásku k tomuto lesnatému pohoří, k jeho oblým tvarům, jezerům i slatím, potokům a řekám. Zachytil tak fotoaparát pro budoucnost podobu krajiny, kterou sám svou profesí pomáhal utvářet. A samozřejmě největším úspěchem v dnešní době plně dobrých fotografií je to, že kniha vyšla a existuje. Ostatně to bude inženýru Svobodovi ne jeden fotograf tiše závidět.

Pavel Pecháček

JUBILEA

Mgr. Karel Čížek – 75 let

(* 28. 1. 1936 Klatovy)

Zakládající člen Západočeské pobočky ČBS, klatovský rodák Karel Čížek zasvětil své botanické zájmy především výzkumu Plánického hřebene, kde bádá už několik desetiletí. Bylo to v roce 1964, kdy se dnešní jubilant začal systematicky zajímat o květenu Plánického hřebene. Od té doby napsal několika desítek odborných prací z tohoto území a další stále neúnavně vytváří. Učitelství má stále v krvi, je ale přísný i sám na sebe. Protože životopisné i profesní údaje Karla Čížka byly již publikovány (viz Calluna 1/1996: 6–7, 1996; Calluna 1/2006: 23–24), a mne Plánicko a jeho květena velice zajímají, využil jsem příležitosti a zajel jsem do Klatov udělat s panem Čížkem následující rozhovor.

Od mládí se zajímáte o botaniku. Která událost Vás přivedla k tomuto dlouholetému zájmu?

Do přírody jsem chodil nejprve s otcem, který byl alpinkář a zahrádkář. Trvalý zájem o rostliny u mne vzbudil také prof. Halaburt, který pro studenty gymnázia pravidelně pořádal botanické vycházky do okolí Klatov. Na gymnáziu byla tradice pořádání botanických vycházek od roku 1858. Založil ji prof. Andrlík.

Jako klatovský rodák a dlouholetý obyvatel Klatov jste si zvolil jako prostor Vašeho odborného působení především Branžovský hvozdu a hlavně Plánický hřeben. Je to krajina, ve které bádáte nejraději, nebo byste si raději zvolil například step nebo hory?

V dětství jsem navštěvoval vrchy v Branžovském hvozdu. Z vesnic v okolí pocházeli moji příbuzní. Například na jižním úpatí Bělýšovského lesa v hájovně „V průhonu“ se narodila moje babička. K výzkumu Plánického hřebene mne přivedl dr. V. Skalický, stalo se tak při floristickém kurzu ČSBS v Sušici v roce 1964. Rád bych dlouhodobě bádala i jinde, ale nejsem profesionální botanik, neměl jsem na to čas. Kdybych se mohl rozhodnout pro botanizování v horách nebo ve stepích, raději bych si vybral hory.

Která místa na Klatovsku považujete z botanického hlediska za nejzajímavější v současnosti a která v době, když jste začínal zajímat o botaniku?

V současnosti považuji za jedna z nejzajímavějších míst Plánického hřebene především vápence u Nehodíva, mokřiny kolem rybníků mezi Břežany a Velenovy, jedlobučiny na Jelením vrchu u Habartic a jedlobučiny v polešákách u Neuraz. V minulosti byla zajímavá lokalita „V pajeďlech“ u Křížovic, draha u Číhaně a mokřady u Chlístova a Bernartic; dnes jsou však tyto lokality negativně pozmeněné lidskou činností, došlo k jejich odvodnění, přestala pastva nebo naopak došlo k přeměně na velké pastevní areály.

Myslíte si, že je třeba podporovat ochranu přírody a tvorbu určitého typu prostředí nebo je jedno, jak bude příroda vypadat? Co by se mělo změnit?

Podporovat ochranu přírody ano, ale musí být prováděna odborně. Na řadě bývalých pastvin dosud rostou vzácné druhy, bylo by vhodné na těchto místech znovu obnovit a podporovat přiměřenou pastvu. Kolem přírodních rezervací je nutno zajistit ochranná pásma. Při hospodaření v rezervacích bych preferoval zodpovědnou práci především místních obyvatel. V minulosti došlo na Plánickém hřebeni k zásahům, které lze dnes jen těžko napravit, týká se to například necitelných a často zbytečných tzv. meliorací.

Působil jste jako učitel chemie a přírodopisu, jaký vztah měli Vaši žáci k botanice, věnovali se jí i po ukončení školy?

Z bývalých žáků pokračoval v profesionální dráze botanika Petr Horn. Dva z mých žáků se stali učiteli biologie a chemie. Lidí se zájmem o přírodu je poměrně dost, ale jen málo se může oboru profesionálně plně věnovat.

Jako dlouholetý člen Západočeské pobočky ČBS máte přehled o její činnosti, prošla pobočka za tu dobu výraznými změnami?

K dramatickým změnám v obsahu činnosti nedošlo. Jsem s činností pobočky spokojen.

Pracujete na dokončování publikace Flóra fyto geografického okresu Plánický hřeben, kdy předpokládáte její úplné dokončení?

Její dokončení předpokládám po doplnění lokalit některých druhů a po dokončení drobných formálních úprav.

Velmi dobře jste se znal a spolupracoval s V. Čejkou a M. Králem. Můžete popsat nějakou nezapomenutelnou příhodu, kterou jste s nimi prožil?

Poslední exkurzi jsem absolvoval společně s oběma kolegy na dno vypuštěného Žinkovského rybníka, kde se nám podařilo ověřit výskyt plavínu štítnatého. To bylo v roce 2005. Bohužel v roce 2007 jsem uspořádal botanickou pozůstalost Vladimíra Čejky a v roce 2008 botanickou pozůstalost Miloše Krále, jakožto přátelskou službu dlouholetým kamarádům.

Alkohol považoval kolega MUDr. M. Král za nervový jed, jaký je Váš názor a zkušenosti?

Po dobrém jídle považují jedno pivo za prospěšné. Jednou skleničkou si připít na zdraví se nezdráhám. Nejdůležitější je přiměřenost.

Které charakteristické rostliny byste vybral pro obraz Kytice z Plánického hřebene?

V této kytici by neměl chybět krušík bahenní, hořec hořepník, kosatec sibiřský, vstavač májový, bezkolonec modrý, pupava bezlodyžná, sítna kostrbatá, sítna niřovitá, česnek medvědí, ostřice stinná, ostřice blešní, ostřice Davallova, ostřice třeslicovitá, pérnatec horský, srpice barvířská, rosnatka okrouhlostá, mochna bahenní, violka bahenní... Ale je těžké vybrat z 1233 druhů rostlin Plánického hřebene jenom jednu malou kytičku.

Ať jubilantovi slouží plně zdraví nejen k další botanické práci.

Rozmlouval Jan Bureš

Bibliografie Karla Čížka z let 2006–2010

Od roku 2004 spolupracuje K. Čížek s B. Trávníčkem na přípravě podkladů pro Atlas ostružiníků ČR a Atlas ostružiníků Evropy. Od posledního vydání bibliografie uveřejněné v Calluna (1/2006: 23–24) uveřejnil K. Čížek další odborné práce (viz níže uvedená bibliografie).

2006

ČÍŽEK K., ČEJKA V. et KRÁL M. (2006): Flóra na dně vypuštěného Žinkovského rybníka. – Calluna, Plzeň, 11/1: 12.

ČÍŽEK K. (s. a.): Přehled povodní na Úhlavě a Drnovém potoce, okr. Klatovy. – [3] p., ms., [Depon. in Knih. bot. odděl. Západočes. Muz. Plzeň; Muz. Dr. Hostaše, Klatovy; Státní okresní archiv Klatovy – regionál. oddělení].

2007

ČÍŽEK K. et KRÁL M. (2007): Doplnky ke Květeně České republiky. – Calluna, Plzeň, 12/1: 8–12.

ČÍŽEK K. et KRÁL M. (2007): Co roste v Klatovech v bývalých lomích u hřbitova? – Calluna, Plzeň, 12/1: 19–20.

KRÁL M. † et ČÍŽEK K. (s. a.): Všimějme si konvalinek. – [2] p., ms., [Depon. in Knih. bot. odděl. Západočes. Muz. Plzeň].

ČÍŽEK K. (2007): Příspěvek k rozšíření ostružiníků na bývalém okrese Klatovy a Domažlice. – Ms., [Depon. autor].

ČEJKA V. et ČÍŽEK K. (2007): Rostliny v areálu Střední školy zemědělské a potravinářské v Klatovech. – [4] p., ms., [První verze, depon. in Západočes. Muz., botan. odděl., Plzeň].

ČEJKA V. et ČÍŽEK K. (2007): Přehled rostlin v systematickém oddělení botanické zahrady Střed. školy zemědělské a potravinářské v Klatovech. – 14 p., ms., [Depon. in SŠZP Klatovy]. (K latinským názvům, které zapsal V. Čejka, připojeny názvy české.)

ČÍŽEK K. (2007): Historie botanického výzkumu Plánického hřebene. – [6] p., ms., [Depon. in Knih. bot. odděl. Západočes. Muz. Plzeň]. (Připojena botanická bibliografie fytogeografického okresu 34. Plánický hřeben.)

ČÍŽEK K. (2007): Výskyt fytogeograficky významných druhů rostlin na Šumavě, na Plánickém hřebenu a v Brdech. – [3] p., ms., [Depon. in Knih. bot. odděl. Západočes. Muz. Plzeň].

2008

ČEJKA V. et ČÍŽEK K. (2008): Rostliny v areálu Střední školy zemědělské a potravinářské v Klatovech. – [4] p., ms., [Druhá verze; Depon. in Knih. bot. odděl. Západočes. Muz. Plzeň].

ČÍŽEK K. (2008): Příspěvek k dějinám botanického výzkumu na Klatovsku. – Calluna, Plzeň, 13/1: 12–13.

ČÍŽEK K. (2008): Odešel Vláďa Čejka. – Calluna, Plzeň, 13/1: 27–28.

2009

ČÍŽEK K. et KRÁL M. (2009): Park v areálu nemocnice v Klatovech. – Calluna, Plzeň, 14/1: 7–8.

ČÍŽEK K. (2009): Odešel MUDr. Miloš Král. – Calluna, Plzeň, 14/1: 10.

ČÍŽEK K. (s. a.): Počátky tradice názorného vyučování přírodopisu na gymnáziu v Klatovech (botanické vycházky a botanická zahrada). – [3] p., ms., [Depon. in Knih. bot. odděl. Západočes. Muz. Plzeň; Gymnázium Jaroslava Vrchlického v Klatovech].

ČÍŽEK K. (s. a.): Dopisy Dr. Miloše Krále (1963–2001). – 3 p., ms. (Seznam a dopisy předány Dr. Otakaru Šídovi, vedoucímu bot. odděl. Národního muzea v Praze.)

ČÍŽEK K. (2009): Seznam čeledí a rodů (včetně popisu druhů) vyšších rostlin, které z vlastních překladů cizojazyčné literatury zpracoval Dr. M. Král. – [10] p., ms. (Seznam a soupis použité literatury předán Dr. Otakaru Šídovi, vedoucímu bot. odděl. Národního muzea v Praze.)

ČÍŽEK K. (2009): Příspěvek k dějinám botanického výzkumu na Klatovsku 1. – [2] p., ms., [Depon. in Knih. bot. odděl. Západočes. Muz. Plzeň]. (Leopold Albert, doplňky k článku zveřejněném v čas. Calluna, Plzeň, 13/1: 12–13.)

ČÍŽEK K. (2009): Ještě k prapůvodu *Acorus calamus*. – [3] p., ms., [Depon. in Knih. bot. odděl. Západočes. Muz. Plzeň].

2010

ČÍŽEK K. et KRÁL M. (2010): Flóra fytogeografického okresu Plánický hřeben. – Ms., připravováno k publikování.

Nedatováno

ČÍŽEK K. (s. a.): Sběry měkkýšů na okr. Klatovy a Domažlice z let 1976–1982. – [2] p., ms., [Depon. in Knih. bot. odděl. Západočes. Muz. Plzeň]. (Determinaci některých druhů a revizi provedl Ivo Flassar.)

ČÍŽEK K. (s. a.): Počasí, živelné pohromy a hmyzí kalamity na Klatovsku. – [3] p., ms., [Depon. in Knih. bot. odděl. Západočes. Muz. Plzeň].

Mgr. Miloš Hostička – rozhovor u příležitosti jeho 75. narozenin

(*17. 6. 1936 Hradec Králové)

JS: Tak začneme od začátku. Miloši, když jsem před lety jako student odebíral časopis Vesmír, našel jsem tam několik Tvých studentských příspěvků o pokusech s plísněmi a rostlinami (např. o rychlení šeršků, forsythií). Bylo to na přelomu 40. a 50. let. To znamená, že již v té době začal Tvůj zájem o přírodu?

MH: Jako dítě jsem zvláštní zájem o přírodu neměl, to spíš o mašinky a motory. S přírodovědou jsem začal v 11 letech. Zajímaly mne hlavně rostliny, ale i ostatní složky přírody. Od 13 let jsem si psal biologický zápisník, ve kterém jsem si zapisoval různá pozorování a pokusy. Byly to hlavně pokusy z oblasti fyziologie rostlin a kultivace plísní, mechů i hydroponické pěstování vyšších rostlin. Za články jsem dostal cenu Vesmíru. K floristice mne přivedl Polívkův školní určovací klíč. První herbářové položky mám tak asi z roku 1950. Důležitý zlom byl, když v roce 1948 začala vycházet Dostálova Květena ČSR. Vycházela po nesvázaných částech, tatínek mi ji kupoval a pak celou nechal svázat. No, a to už jsem opravdu začal pořádně botanizovat. V letech 1951 až 1954 jsem chodil na střední školu (dnes by se tomu už smělo říkat gymnázium), v té době už mi herbář pilně narůstal. Na konci studia jsem si vybral zpracování dobrovolné maturitní práce, která se týkala květeny vltavského údolí severně od Prahy. To mi pak přispělo v silné konkurenci uchazečů k přijetí na vysokou školu.

ECH: Studoval jste tedy pak na Přírodovědecké fakultě v Praze? A jaký obor studia jste si vybral?

MH: Ona to v té době byla tzv. Biologická fakulta. Jako specializaci jsem si vybral taxonomii rostlin a za téma diplomové práce mi bylo přiděleno profesorem F. A. No-

vákem zpracování rodu *Polygala*. My jsme byli ročník s výjimečně silným zastoupením botaniků, za spolužáky jsem měl například Václava Zeleného, Jiřího Sojáka, Bohdana Křísu, Miloslava Kovandu. Patřil jsem spolu s Václavem Zeleným do okruhu přátel profesora Josefa Dostála, podobně jako o rok starší kolegové Bohumil Slavík či Zdena Kršková-Slavíková, čímž jsme si vysloužili označení „dostálovci“.

ECh: *A kde jste rád botanizoval?*

MH: Já nejsem tak moc regionální patriot. Nejvíc jsem samozřejmě botanizoval v okolí Prahy a ve středních Čechách, rád jsem však jezdil s přítelem Zeleným na Slovensko, kde jsme si mj. oblíbili pohoří Milič na maďarsko-slovenských hranicích. Jinak po celých Čechách, ale moc neznám Moravu. Pokud to tehdejší doba dovolovala, sbíral jsem i v zahraničí, ale jen omezeně v rámci turistických zájezdů.

JS: *Vystudoval jsi sice taxonomii rostlin, ale ještě za studií jsi přijal místo v ochraně přírody. Bylo to proto, že nebylo jiné místo, nebo jsi chtěl pracovat v aplikovaném oboru?*

MH: Ano, já jsem chtěl pracovat v terénu, kde to má praktické dopady. Volných míst na odborných a vědeckých pracovištích bylo méně než šafránu a jediné volné možnosti byla učitelská místa, která mě nelákala. K ochraně přírody jsem se dostal přes Otakara Leiského. Byl jsem členem Sboru ochrany přírody při Společnosti Národního muzea, v kterém jsem se začal angažovat. Zjistil jsem, že ochrana přírody je docela zajímavý obor. Úplnou náhodou na podzim v posledním ročníku studia jsem našel inzerát v časopise Ochrana přírody, který jsem odebíral, Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody v Karlovarském kraji hledalo botanika pro ochranu přírody na pracoviště Cheb.

V Chebu jsem byl jenom krátce, nastoupil jsem v květnu v roce 1959, ještě před ukončením školy. Ze začátku jsem budoval pracoviště, po bazarech jsem sháněl fotoaparát, dalekohled, literaturu. Hned pár dní po promoci jsem odjel do Chebu, kde mne přijali úžasným způsobem. V den nástupu jsem dostal byt a velkánskou kancelář a šek, abych si ji zařídil. Kupoval jsem nábytek, mapy. S čím jsem přišel, to mi zařídili. Přes léto jsem se věnoval hodně Soosu a Slavkovskému lesu. Od té doby se datuje můj zájem o Soos.

Pak jsem Cheb musel opustit, šel jsem na vojnu. Mezitím se KSSPPOP přestěhovalo, takže jsem šel zpátky už ne do Chebu, ale do Karlových Varů a pak do Plzně. Sídlii jsme nejprve v budově muzea, pak na arciděkanství a posléze jsme se přestěhovali do Dominikánské 4, což byl krásný gotickorenesanční dům. Já jsem se angažoval prakticky ve všem, co se týkalo ochrany přírody. Připravil jsem k vyhlášení významné rezervace, např. Soos nebo Božídarské rašeliniště, ale mnoho dalších chráněných území. Podílel jsem se na přípravách tří květen (Rokycansko, Plzeňsko, Horažďovicko), které byly vydány na KSSPPOP. Na středisku jsem pak pracoval až do roku 1996, nejprve jako odborný pracovník, postupně až na pozici ředitele. Po revoluci v roce 1989 vzniklo samostatné Ministerstvo životního prostředí ČR a s ním došlo k oddělení státní památkové péče od ochrany přírody. Vznikl Český ústav ochrany přírody, z něj pak později Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, jehož plzeňské pracoviště jsem vedl až téměř do odchodu do důchodu.

ECh: *Na podzim roku 1962 došlo k založení Západočeské pobočky Československé botanické společnosti. Jak vypadaly úplné počátky života naší pobočky?*

MH: Organizovali jsme pro členy pobočky exkurze, uspořádali jsme první poradu o mapování některých druhů rostlin. Tenkrát se přednášky ještě nekonaly. Pobočka se také věnovala ochraně přírody, s oddělením ochrany přírody KSSPPOP byla její činnost dost úzce propojena.

Byl jsem členem výboru, jednatelem, od roku 1965 spoluředitel Zpravodaje Západočeské pobočky Českosloven-

ské botanické společnosti. Vydávání časopisu bylo zajímavé, psalo se na obyčejném stroji, nadpis se vypichoval špendlíkem do cyklostylové blány. To už si dneska mládež vůbec nedovede představit.

ECh: *Dnes při práci často narážíme na Vámi vedené inventarizační průzkumy maloplošných zvláště chráněných území, které jsou velmi komplexně koncipovány, a to včetně mapových podkladů. Jak jejich zpracování probíhalo?*

Já jsem propagoval, aby byly zpracovány komplexní inventarizace maloplošných zvláště chráněných území, aby měly všechny náležitosti, které k území patří. Mně totiž vadilo, že dřív se někdo rozhodl, že udělá botanickou inventarizaci, pak za pár let někdo jiný zoologickou. A každý ten botanik i zoolog tam chtěl napsat trochu o té lokalitě, geologii a tak. Říkal jsem si, že je to zbytečné, že botanik má řešit botaniku, zoolog zoologii a geologii ať pořádně sepíše geolog. A tak jsem vytvořil osnovu a pak do ní jednotliví zpracovatelé psali výsledky svých průzkumů. Pro botanickou část se pořizoval seznam přítomných druhů rostlin, fytoocenologické hodnocení se nevyžadovalo.

Po obvodu a v ploše byly zaměřeny body a očíslovány a byly zakresleny do základní mapy. Podle ní se mohli specialisté orientovat. Jednotlivé mapy se kreslily na průsvitky, aby se pak mapy skládaly na sebe. Také jsem po vzoru doktora Třísky ze Státního ústavu památkové péče a ochrany přírody usiloval o důkladnou fotodokumentaci. Všechny snímky i s negativy pak byly uloženy v kartotékách.

JS: *Podílel ses také na přípravě Chráněné krajinné oblasti Šumava?*

Ano. Spiritus agens byl hlavně Otakar Leiský, pak také Ladislav Vodák, Pavel Trpák, Vratislav Franc z Prachatic, Leon Fragner z Českých Budějovic a další. Rozhodlo se, že plzeňské a českobudějovické krajské středisko bude mít svého pracovníka pro ochranu přírody na Šumavě. Vymezení hranic CHKO Šumava byl veliký problém. Vedení hranic se několikrát upravovalo. Podobným způsobem se v 70. letech vymezoval Slavkovský les. Po založení CHKO v prosinci 1963 začal vycházet Zpravodaj Šumavy, jehož jsem byl redaktorem. Vyšlo 15 čísel, byly v něm uveřejňovány regionálně zaměřené články týkající se Šumavy.

JS: *Ke zřízení CHOŠ směřovala spousta práce, písemných dokumentů, dopisů. Kde jsou všechny tyto dokumenty uloženy?*

Měl to u sebe Lád'a Vodák. Celou tu prvotní korespondenci měl u sebe on. Kam se tento důležitý archivní materiál poděl, nevím.

ECh: *Jak se Vám líbí současná ochrana přírody na Šumavě?*

Zřízení chráněné krajinné oblasti byl významný počín, umožňující zabránit devastaci přírody a regulovat rozvoj Šumavy. Naproti tomu dnešní rozloha národního parku je dle mého soudu zbytečně veliká. Zahrnovat do národního parku trvale osídlené obce, jejichž obyvatelé nejsou pracovní spojenci s parkem, logicky vyvolává napětí. Na území národního parku by měli bydlet pouze lidé pracující ve službách správy parku (lesníci, strážci apod.). Pokud jde o problematiku lesů, kůrovcové kalamity atd., je třeba si uvědomit, že valná část smrkových porostů v nižších partiích Šumavy jsou umělé výsadby z konce 19. století, často z osiva nešumavské proveniencí a proto méně odolného proti klimatickým vlivům i škůdcům. Přeměna těchto lesů na přirozené smíšené porosty je však dlouhodobá záležitost a to dnešnímu netrpělivému člověku vadí. Pro většinu návštěvníků z vnitrozemí je Šumava vnímána především jako turisticky atraktivní území a zpřísněný režim některých jejích částí včetně zákazu vstupu jim vadí. Pokud bych mohl zasahovat do dalšího osudu národního parku, navrhol

bych jeho výrazné zmenšení při zachování stávající rozlohy chráněné krajinné oblasti a především vyčlenění větších sídel z národního parku. Tím by ubylo střetů mezi správou parku a starosty obcí.

JS: *Jak se díváš na dnešní ochranu přírody? Co bys tak k tomu řekl?*

Řeknu to takhle... jsem rád, že už jsem v důchodu. Byla to pro mně hezká doba a nejhezčí byla práce v terénu, průzkumy, ochranné mapování, práce s dobrovolnými okresními pracovníky. Na školících exkurzích s konzervátory a zpravodaji jsme během let navštívili mnoho ochranných významných míst českých zemí i Slovenska a tyto exkurze patřily k nejhezčím zážitkům.

K současné době: náplň činnosti AOPK se změnila, ubylo té „klasické“ práce a do popředí se dostaly posudky, zpracovávání podkladů pro přiznání dotací na revitalizace a další „úředničina“. Praktická ochrana přírody se z valné části přesunula na krajský úřad. Co mě trochu znepokojuje, je skutečnost, že dnešní pracovníci AOPK mají čas jen na současné problémy a to, co jsme za léta nastřádali, pokládají tak trochu za balast vhodný když ne k vyhození, tak k uložení někam do sklepa nebo na půdu. Doporučoval bych navázat jednání s AOPK a pokusit se o předání alespoň fotodokumentace, podkladů k inventarizačním průzkumům CHÚ, soupisů lokalit chráněných druhů rostlin a další přírodovědecké dokumentace do muzea.

Ptali se Jaromír Sofron a Eva Chvojková

Jiří Kalibán šedesátníkem

Jubilant je plzeňským rodákem, narodil se 11. února 1951. První konkrétní setkání s rostlinami v terénu bylo v dětství, při pomoci mladšímu kamarádovi se sběrem rostlin do herbáře. Projížděli spolu na kole nejbližší jižní okolí Plzně a pokoušeli se určovat rostliny podle obrázkových atlasů, hlavně podle v té době oblíbeného Atlasu rostlin od Piláta a Ušáka. O existenci pobočky se podle svých slov dozvěděl při návštěvě Západočeského muzea v Plzni, kdy pro sebe objevil publikaci *Flóra a vegetace města Plzně*. A od ní už to byl jen kousek k jejím autorům a k Západočeské pobočce České botanické společnosti, jejímž členem se jubílant stal v r. 2003.

Pan Jiří Kalibán potvrzuje opodstatněnost jedné ze základních myšlenek Společnosti – sdružovat nejen profesionální, ale současně i amatérské zájemce o botaniku resp. floristiku, nabídnout zájemcům kontakt na stejně zapálené a nadšené „spřízněné duše“, potkávat se na exkurzích, přednáškách, konferencích, kurzech i jinde, zpřístupnit literaturu, herbáře apod. V západočeské pobočce pak pan Kalibán představuje vzácnou výjimku ryzího amatéra, který chodí na průzkumné exkurze (nejenom organizované pobočkové), sleduje rozšíření rostlin, zajímá se o botanickou určovací literaturu, pečlivě si vede zápisky o svých nálezech a je ochoten se podílet o výsledky svých dlouholetých pozorování, např. poskytnutím údajů do fyto kartografických syntéz. Velkou zálibou jubilanta je fotografování rostlin; jeho digitální archiv obsahuje několik set obrázků jak rostlin, tak dokumentaci z činnosti západočeské pobočky. Jeho snem je zdokonalit archiv doplněním přesného zaměřením lokalit pomocí GPS systému, bohužel stále naráží na nedostatek času.

Vzhledem k blížící se možnosti jubilanta věnovat se v nejbližších letech svým koníčkům v míře větší než při zaměstnání, věřím, že tento sen je splnitelný a přeji ještě mnoho pěkných chvil strávených na lokalitách kolem Plzně, hodně radosti nad zajímavými nálezy a nám ostatním ještě hodně příležitostí se setkávat na exkurzích a přednáškách.

Jaroslava Nesvadbová

Pavel Salák – 60 let

Letošní jubílant, narozený 29. 4. 1951 v Karlových Varech, patří k aktivním flóristům a dobrovolným ochránářům na Sokolovsku. Jako jeden ze skutečně terénních pracovníků-lesníků pracoval jako absolvent střední lesnické školy v Písku na polesí Krajková, odkud publikoval více příspěvků v našem spolkovém časopise. Spolupracoval na síťovém floristickém mapování na Karlovarsku a Sokolovsku a v posledních letech na terénních průzkumech Natura 2000.

Jubilantovi přejeme pevné zdraví a chuť do další terénní práce. Těšíme se na další zajímavé příspěvky do Calluna!

Redakce

Pavel Valtr – 75 let

U příležitosti jubílantových narozenin si redakce Calluna dovoluje popřát členovi Západočeské pobočky České botanické společnosti vše dobré, pevné zdraví a stále stejný pracovní elán či chuť věnovat se odborné práci.

Redakce

Připomenutí botanika Václava Vacka

(*21. 1. 1909 Merklín, okr. Plzeň-jih, † 23. 1. 1980 Přeštice)
Jaroslava Nesvadbová

Ve dnech 28. dubna až 29. srpna 2010 byla v komorním prostředí Domu historie Přešticka instalována půvabná výstava *Lékař léčí, příroda uzdravuje*. Vedle oddílů věnovaných „očistné moci vody, lékařské moci vědy, uzdravující moci víry,“ zde byla věnovaná pozornost i „tajemné moci bylin“. Zcela právem zde byl připomenut místní učitel, botanik, důvěrný znalec nejen květeny Přešticka a všestranně vzdělaný člověk pan Václav Vacek; jeho nedožitá sté narozeniny a třicáté výročí úmrtí byly několikrát připomenuty (BĚL 2009, KOKOŠKOVÁ 2009, SOFRON et NESVADBOVÁ 2009: 128–129, REDAKCE 2010).

V životopise, sestaveném po jeho úmrtí, připomíná FROUS (1980) Vackovo aktivní působení v Západočeské pobočce Československé botanické společnosti s tím, že: „její členové by jistě mohli podat bližší údaje o této jeho činnosti“. A právě v úvodu zmíněná výstava připomněla onen již 30 let starý dluh botaniků tomuto výjimečně skromnému a pracovitému člověku, zakládajícímu členovi Západočeské pobočky Společnosti.

V dalším textu následuje výčet původních převážně floristických prací V. Vacka (příp. i se spoluautory), biografické práce jemu věnované a dále práce V. Vackem inspirované.

Václav Vacek jako autor

Utonulý voják. – Pod Zelenou Horou 3 (1934–1935): 25–28, 43–45, 60 et 70.

Pomístná jména v Libákovcích. – Pod Zelenou Horou 3 (1934–1935) 89–91, 101–103, 117–119, 134 et 135.

Libákovské lesy. – Pod Zelenou Horou 4 (1935–1936): 57–59 (1935), 71, 72, 84 et 85 (1936).

Libákovice. – Pod Zelenou Horou 8 (1940–1941): 135–138.

Květena v oblasti Kožichu a Hájku. – Pod Zelenou Horou 10 (1941–1942): 105–109 et 120–123.

Nová lokalita bazanovce kytkokvětého na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1966/1: 2.

Zeměžluč spanilá na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1966/1: 3.

Prha chlumní (*Arnica montana* L.) na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1966/1: 4.

Hvozdič Seguierův lesní u Litic. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1966/3: 4.

- Koromáč olešníkoviť na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1966/4: 2.
- Několik botanických nálezů z Přešticka. – Zpr. Bot. Zahr. Plzeň, 1966/1: 15–16.
- Z květeny na Přešticku. – Zpr. Bot. Zahr. Plzeň, 1966/2: 10–12.
- Zavlečené rostliny na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1967/1: 5–6.
- Zavlečené rostliny na Přešticku II. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1967/2: 4.
- Zavlečené rostliny na Přešticku III. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1967/3: 3–4.
- Příspěvek ke květeně Přešticka. – Zpr. Čs. Bot. Společ., Praha, 2: 164–168.
- Z květeny na Přešticku II. – Zpr. Bot. Zahr. Plzeň, 1967/3: 22–24.
- Zavlečené rostliny na Přešticku IV. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1968/1: 2–3.
- Zavlečené rostliny na Přešticku V. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1968/2: 6–7.
- Zavlečené rostliny na Přešticku VI. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1968/3: 4.
- Ostružiník maliník na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1968/3: 5–6.
- Ranunculus lingua* na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1968/4: 5.
- Arnica montana* L. na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1968/4: 6.
- Iris sibirica* na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1968/4: 6.
- Zavlečené rostliny na Přešticku VII. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1969/1: 3.
- Výskyt několika rostlinných druhů na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1969/2: 3–4.
- Plicník úzkolistý na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1969/3: 2–3.
- Odchylné barvy květů u rostlin. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1969/4: 3–5.
- Zavlečené rostliny na Přešticku VIII. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1970/3: 2.
- Zavlečené rostliny na Přešticku IX. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1971/1–2: 9–10.
- Zavlečené rostliny na Přešticku X. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1972/2: 6.
- Rod *Agrimonia* L. na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1973/1–2: 3–4.
- Nová lokalita druhu *Epipactis palustris* (Miller) Crantz na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1973/2: 7.
- Opravy a dodatek k článku Rod *Agrimonia* L. na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1973/2: 7.
- Viscum album* subsp. *abietis* (Wiesb.) O. Schwarz na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1974/1: 3–4.
- Zavlečené rostliny na Přešticku XI. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1974/1: 4–5.
- Zavlečené rostliny na Přešticku XII. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1974/2: 1–2.
- Trifolium striatum* L. na Přešticku a na Dobřansku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1974/2: 8.
- Smrk na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1975/1: 3–4.
- Floristické poznámky z Přešticka. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1975/2: 6–8.
- VACEK V., VANĚČEK J. et HOMAN K. (1975): *Chaerophyllum aromaticum* L. na Přešticku, Blovícku, Klatovsku, Horažďovicku a Sušicku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1976/1: 16–19.
- ANONYMUS (= VACEK V.): Přírodou Přešticka. – In Brašna V. (red.), Přeštice, Západočeské nakladatelství, Plzeň: 13–16.
- Zavlečené rostliny na Přešticku XIII. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1977/1: 6–7.
- Populus tremula* v zeměpisných jménech na Přešticku. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1977/1: 12–13.
- Kaprad'orosty v Hájí u Přeštice. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1978/1: 20–22.
- Zavlečené rostliny na Přešticku XIV. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1978/2: 13–14.
- Materiál ke květeně Přešticka. – Sborn. Západočes. Muz., Plzeň, Přír., 91 (1995): 1–131. (K tisku připravila I. Matějková.)
- BĚL J.: Jak se mluvilo na Přešticku. Z pozůstalosti přeštického učitele Václava Vacka. Část první až sedmá. – ed. Základní škola Přeštice a Kulturní zařízení Přeštice, 1997 a 1998, 517 p. (7 samostatných svazků, ostránkovaných však průběžně 1–517. V úvodu a závěru tj. před Vackovými hesly s jejich výklady jsou i nestránkované vzpomínky J. Běla, J. Čermáka, H. Chýlové, J. Levory a B. Vaňkové na autora; některé byly publikovány opakovaně i později, cf. BĚL 2009.)
- Biografické práce o Václavu Vackovi**
- ANONYMUS (BĚL J.): (1996): Osobnosti Přešticka. – 59 p., ed. Kulturní zařízení Přeštice.
- BĚL J. (2009): Náš pan učitel Václav Vacek. – [64] p., nákladem vlastním. – (Zde přetištěny některé Vackovy práce, příp. práce o V. Vackovi, včetně fotografií. Jsou zde rovněž kopie Vackových výtvarných prací z let 1922–1924, kdy Vacek navštěvoval II. až IV. ročník obecné a měšťanské školy chlapecké v Přešticiích – kresby ptáků, zeleniny, rostlin, květin, řezy a vazby dřeva, příp. geometrické obrazce.)
- Calluna 7/2 (2002): zde kromě dalších uveřejněn podpis Václava Vacka na listině přítomných na zakládající schůzi Západočeské pobočky Československé botanické společnosti 7. 10. 1962, též portrét V. Vacka a foto z exkurze 11. 8. 1976.
- FROUS J. (1980): Životopis Václava Vacka. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1980/1: 2–4.
- KOKOŠKOVÁ V. (2009): Z galerie pozapomenutých osobností. Václav Vacek. – Pod Zelenou Horou, Nepomuk-Přeštice, 12(24)/1: 1–2.
- PYŠEK A. et ŠANDOVÁ M. (1980): Zemřel pan Václav Vacek. – Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň, 1980/1: 1–2.
- REDAKCE (2010): Nedožitá jubilea. – Calluna, Plzeň, 15/1: 19.
- SOFRON J. et NESVADBOVÁ J. (2009): Nástin dějin botaniky v západních a jihozápadních Čechách. – Sborn. Západočes. Muz. Plzeň, Přír., 112: 1–170, append. I–XXXIX. (Václav Vacek: text na str. 128–129, portrét – append. XVIII, herbářová schéma – append. XXXVII.)
- Inspirace Václavem Vackem**
- ANONYMUS (= Botanické oddělení Západočeského muzea v Plzni) (1997): K rodu *Callitriche* a *Potamogeton* na Přešticku. – Calluna, Plzeň, 2/2: 5. (Herbářové položky V. Vacka v depozitáři Západočeského muzea v Plzni.)
- MATĚJKOVÁ I. et NESVADBOVÁ J. (1996): Po stopách pana Vacka. – Calluna, Plzeň, 1/3: 5–6.
- Děkuji panu ing. J. Bělovi za laskavé zapůjčení literatury a paní ing. E. Kočandrové za další pomoc a konzultace.
- Nedožitá jubilea**
- Ladislav Kresl (*14. 9. 1911 Domažlice) – autor disertační práce věnované společenstvům Domažlicka, cf. Zprav. Západočes. Poboč. Čs. Bot. Společ., Plzeň 27(1989) no. 2: 1.
- František Mladý (*10. 3. 1921 Krušovice) – fytogeograf. práce ze severozáp. a záp. Čech a Křivoklátska, cf. Calluna 4(1999) no. 2: 8–9.
- Vladimír Čejka (*26. 3. 1936 Jeníkovice) – floristické práce z Klatovské kotliny, tvorba botanické zahrady SŠZP v Klatovech, cf. Calluna 1(1996) no. 3: 6–7 et Calluna 13(2008): 12 et 27–28.
- Karel Martínek (* 22. 3. 1951 Plzeň) – florista se zaměřením na synantropní floru a vegetaci, cf. Calluna 15(2010): 19–20.

Jaroslava Nesvadbová a Jaromír Sofron

Adresy autorů

Jan Bureš, Ing., Západočeské muzeum v Plzni, Tylova 22, 301 25 Plzeň, jbures@zcm.cz

Miloš Hostička, Mgr., Slovanská 47, 326 00 Plzeň, milhost@atlas.cz

Eva Chvojková, Mgr., Jesenická 33, 323 00 Plzeň, chvojkova@ametyst21.cz

Jaroslava Nesvadbová, Mgr., Západočeské muzeum v Plzni, Tylova 22, 301 25 Plzeň, jnesvadbova@zcm.cz

Radim Paulič, Nábřeží 83, 386 01 Strakonice, Radim.Paulic@seznam.cz

Petr Pavlík, Moskevská 1d, 736 01 Havířov, pavlikovi@email.cz

Pavel Pecháček, K pecím 12, 323 00 Plzeň

Sylvie Pecháčková, RNDr., PhD., Západočeské muzeum v Plzni, Tylova 22, 301 25 Plzeň, spechackova@zcm.cz

Ondřej Peksa, Mgr., Západočeské muzeum v Plzni, Tylova 22, 301 25, opeksa@zcm.cz

Lenka Pivoňková, Ing., Levandulová 31, 312 00 Plzeň, lenka.pivonkova@kr-plzenský.cz

Jiří Sladký, Palackého tř. 19, 30 116 Plzeň, jiri.sladky@nature.cz

Jaromír Sofron, RNDr., Lesní 79, 330 02 Dýšina-Nová Huť

Pokyny pro autory

Rukopis je přijímán v textovém editoru Microsoft Word, formát RTF, s jednou vytištěnou kopií, nebo v elektronické podobě na adrese spchackova@zcm.cz.

Vědecká jména taxonů a syntaxonů je nutné psát kurzívou, autorské zkratky a jména autorů v literatuře velkými písmeny; jinak celý text psát standardním typem písma (zdůrazněný text je možno psát tučně).

Zarovnávat vlevo. Entrovat pouze na konci odstavce, neodsazovat, nevynechávat řádky.

Tabulky je nutné dodat zvlášť, zpracované v tabulkovém procesoru Excel. Tabulky ani obrázky (nejlépe .jpg, .tif) nesmí být zalomeny do textu. Kresby musí být dokonale kontrastní (černá tuš, laserová tiskárna).

U citované literatury je pořadí popisovaných znaků následující:

1. u časopisů: příjmení autora, zkratka křestního jména, tečka, rok vydání práce v závorce, dvojtečka, úplný název práce, tečka, pomlčka, název časopisu nebo jeho zkratka, čárka, místo vydání, čárka, série, třída apod., čárka, ročník, dvojtečka, stránky citované práce, tečka.
2. u knih: až po název knihy stejné, po tečce za názvem následuje údaj o edici, svazku apod., tečka, pomlčka, vydavatel, čárka, místo vydání, čárka, počet stran, tečka.
3. u sborníků, kompendií aj.: příjmení a zkratka křestního jména autora, rok vydání (stejně jako u časopisů), dvojtečka, název práce, tečka, pomlčka, „In“, dvojtečka, příjmení a zkratka křestního jména redaktora, příp. editora sborníku, zkratka „red.“ v hranatých závorkách, název sborníku, čárka, stránky citované práce uvedené zkratkou „p.“, tečka, pomlčka, místo vydání, tečka.
4. u rukopisů (dipl., disert., kandid. prací apod.) jako u knižní publikace, za pomlčkou za názvem práce následuje zkratka „Ms“; na konci práce je nutno v hranatých závorkách uvést údaj o deponaci, jemuž předchází zkratka „Depon.“.
5. u webových stránek: jako u předešlých citací, pomlčka, na závěr uvést adresu www a za ni do závorek datum, kdy autor navštívil citovanou stránku.

Poznámky: Zkratky křestního jména autora se uvádějí za příjmením; mezi jména autorů se klade čárka, mezi předposlední a poslední jména autorů „et“. Cituje-li se více prací jednoho autora, vydaných v témže roce, připojuje se za letopočet index ve formě malého písmene. Počáteční písmena časopisu (event. jejich zkratky) se píší velká, členy, spojky a předložky se vynechávají.

Výrazy pro označení edice, svazku, dílu apod. se latinizují (vydání = Ed., svazek = Vol., díl = Tom.), stejně jako výrazy pro označení části, třídy (část = Pars, třída = Cl., řada = Ser.).

Uzávěrka příštího čísla: 25. 10. 2011

Poděkování	10
Velká výstava hub Plasy 2010	10
Upozornění na literaturu	10
Ivo Svoboda – Šumavou vrcholy i údolími	10
Mgr. Karel Čížek – 75 let	11
Mgr. Miloš Hostička – rozhovor u příležitosti jeho 75. narozenin	12
Jiří Kalibán šedesátníkem	14
Pavel Salák – 60 let	14
Pavel Valtr – 75 let	14
Připomenutí botanika Václava Vacka	14
Nedožitá jubilea	15
Adresy autorů	16